

orffdergi

1 / 2020

Arsevi Kuşkan

ORFFDER

Dorothee Günther

**ELEMENTER
DANS**

Carl Orff Vakfı

SÖYLEŞİ

Prof. Rainer Kotzian - Judith Janowski

DERS PLANLARI

ve Şarkılar

İçindekiler

Orffdergi, Anadolu Orff-Schulwerk Derneği (ORFFDER) bünyesinde yılda iki defa dijital ortamda yayımlanacak olan ve alan itibarıyle tamamen Orff-Schulwerk - Elementer Müzik ve Hareket Eğitimine odaklanan bir müzik eğitimi dergisidir. Orff-Schulwerk alanındaki temel literatürleri, güncel yayınları, ders planlama örneklerini ve dünyadaki Orff-Schulwerk ile ilgili gelişmeleri, eğitim ve öğrenim olanaklarını ve Orff-Schulwerk hakkında merak edilen daha bir çok ayrıntıyı kapsamına almaktadır.

Orffdergi'nin en önemli hedefi, Orff-Schulwerk hakkında dünya standartlarına uygun yayınlar paylaşarak alandaki Türkçe literatür ihtiyacını belirli bir düzeyde de olsa giderebilmek ve böylece alanın öğrenilmesi ve öğretilemesine katkı sağlayabilmektir. Orffdergi'nin editörleri, kökleri eskilere dayanan bir ağaçın dalları gibi, ağaçın ilk filizlendiği andan bu güne kadar olan süreci yansıtmayı, bununla birlikte her an gelişmeyi ve güncel kalmayı temel ilke olarak benimsemiştir. Bu bağlamda Orffdergi'de hem eskiye saygı duyarak hem de yeni çalışmalara kucak açarak belirlenen konu başlıklarları ile her sayıda birbirinden farklı renkte ve zenginlikte içerikler yer alacaktır.

Hedef kitlesi, Orff-Schulwerk ile ilgilenen her birey olmakla beraber öncelikli olarak müzik öğretmenleri, okul öncesi öğretmenleri, öğrenciler ve de akademisyenlerdir.

MERHABA

Didem Karşıyaka, Senem Özyoğurcu

1

ORFFDER

Arsevi Kuşkan

3

ELEMENTER DANS

Dorothee Günther

7

SÖYLEŞİ

Carl Orff Vakfı

11

DERS PLANLARI

14

ŞARKILAR

20

EDITÖRLERDEN ÖNERİLER

24

Zen
INSTRUMENTS

içinizden gelen ses, sizi oyuna çağırıyor.

Sevgili Okuyucularımız,

Orffdergi olarak sizlere "merhaba!" demenin gurur ve mutluluğunu yaşıyoruz. Orffdergi, Anadolu Orff-Schulwerk Derneği (ORFFDER) bünyesinde yazısının 1962 yılında kaleme aldığı ve en önemli yazılarından biri olan Elementer Dans adlı makalesi gelmektedir. Günther bu makalesinde elementer dansı, Carl Orff'un elementer müzik hakkında yaptığı açıklamalara benzer şekilde yerli halkların dans kültürünü model alarak ve insanoğlunun doğuştan sahip olduğu yetilere, dürtülere, bir başka deyişle antropolojik kökenlerine vurgu yaparak anlatmaktadır.

- Bugüne kadar yabancı dilde okuyup anlamakta zorluk çeken Orff-Schulwerk'in Carl Orff, Gunild Keetman ve Dorothee Günther gibi ilk ağızlarından anlatıldığı temel literatür niteliğinde olan makalelerin yanında alanda uzmanlaşmış diğer eğitimci ve araştırmacıların makalelerinin Türkçe çevirilerini de yayımlayarak Orff-Schulwerk'i ülkemizdeki eğitimcilerle ulaştırmak.

- Orff-Schulwerk'in kendi kültürümüz içindeki gelişimine ve uygulanmasına yön verecek tartışmaların ve fikir alışverişlerinin yapılabilmesi için bir platform oluşturmak, böylece yeni bilimsel araştırmaların yapılmasına ve alandaki Türkçe literatürlerin çoğalmasına katkı sağlamak.

- Orff-Schulwerk'e örnek olabilecek ders uygulamalarını ve müzik materyallerini okuyucularımıza sunmak.

Bütün bu hedefler işığında Orffdergi her sayıda farklı bir konu üzerinde yoğunlaşacaktır. Bu bakımdan ilk sayımızın konusunun "tanışma" olmasını istedik. Bir yandan ORFFDER'i ve Avrupa'daki diğer önemli kurumları sizlerle tanıştırmak bir diğer yandan da Orff Schulwerk'in temellerine küçük bir giriş yaparak Orff-Schulwerk ile yeniden tanışmanızı aracı olmak istedik. Bu ilk tanışma sayısında makaleler ve genel içerik bilinçli olarak sınırlı tutulmuştur. İleriki sayılarda dergimizin içeriği daha da kapsamlı hale gelecek ve makale sayısı ve diğer paylaşımlar artacaktır.

Orffdergi'nin bu sayısı, ORFFDER Başkanı Sn. Arsevi Kuşkan'ın, ORFFDER'in kuruluşunu, ilkelerini ve hedeflerini anlattığı ve ORFFDER'i biraz daha yakından tanıtmamızı sağladığı yazısı ile başlıyor.

Bu yazı, Carl Orff'un bütün mirasını bıraktığı ve eserlerinin olduğu kadar Orff-Schulwerk'in de bütün yasal haklarına sahip olan Carl Orff Vakfı'nın yönetim kurulu üyesi Sn. Prof. Rainer Kotzian ve Vakıf'ın genel sekreteri Sn. Judith Janowski ile yaptığımız röportaj izliyor. Bu röportaj Carl Orff Vakfı ile ilgili bilgilerin yanında, ORFF®-Schulwerk markası ve lisansı, Vakıf'ın Salzburg Orff Enstitüsü işbirliği ile kurduğu yeni iletişim ağı Orff® International, uluslararası alandaki yeni plan ve projeleri, diğer Orff-Schulwerk kurumlarının görevleri gibi merak edilen birçok konuya dair soru ve cevabı içeriyor.

İkinci ana bölümde ise, örnek ders planlarını bulacaksınız. Bu bölümde yine dergimizin "tanışma" konusundan yola çıktıktır ve sizlere tanışma temali birbirinden renkli ve Orff Schulwerk'in temel prensipleri, öğretim bilgisi ve metodolojik yaklaşımı dikkate alınarak planlanmış ders örnekleri ve bunların yanında tanışma ve selamlaşma konulu şarkılar sunmaya çalıştık.

İlk sayımızın sizlerle buluşabilmesi için bize finansal destekte bulunan Carl Orff Vakfı'na, derginin her köşesinde pozitif enerjisi ile her an yanımızda olan Sn. Emine Yaprak Kotzian'a, ORFFDER kurumsal kimliğimiz olduğum gibi dergimizin de tasarımcısı olan Adwands Creative Agency sahibi ve yaratıcı direktörü olan Sn. Tuğyen Cem Temelci'ye ve dergiye yazıları, çevirileri veya teknik konulardaki yardımları ile emekleri geçen arkadaşlarımız; Arsevi Kuşkan, Muhittin Doğan, Görkem Yavuşsen, Yağmur Zeybekoğlu Kara, Bilge Şensoy, Ezo Sunal, Ömer Özturen, Ayhan ÖzTÜRK ve Melis Milli'ye en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bu ilk sayımızı Orff-Schulwerk yaklaşımına ilgi duyan herkese açık olarak yayımlamaktayız. Bundan sonraki sayıları ise sadece üyelerimiz ücretsiz olarak okuyabileceklerdir, üye olmayan kişiler ise dergiyi orffder.org sayfasından satın alabileceklerdir. Orffdergi hakkında soru ve önerilerinizi bize orffdergi@orffder.org adresinden iletebilirsiniz.

Dergimizi begeneceğinizi ve önemizdeki sayılarda da beraber olacağımızı umarak keyifli okumalar dileriz.

Sevilerimizle,

Editörler

Didem KARŞIYAKALI DOĞAN ve Senem ÖZYÖURTCU

Svgili Orffder okuyucuları, bizler uzun yıllardır bu alanda eğitim veren, Türkiye'de Orff-Schulwerk yaklaşımıyla Elementer Müzik ve Hareket Eğitimini yeniden oluşturmak için gönüllü olarak bir araya gelen akademisyenler, dansçılar ve müzik eğitimcileriyiz. Orff-Schulwerk'in Türkiye'de uygulanması ve geleceği ile ilgili aynı endişeleri paylaşarak Şubat 2019'da bir araya geldik. Carl Orff Vakfı kriterlerine ve tavsiyelerine dayanarak Türkiye'de Orff-Schulwerk pedagojisini demokratik bir yapı içinde ve sistemli bir şekilde geliştirmek için bilgi, beceri ve deneyimlerimizi birleştirmeye karar verdik.

Değerlerimizin ve temel ilkelerimizin anahtar kelimelerini "kimse diğerinden üstün değildir", "demokratik yönetim", "eşitlikçi ve adil tutum", "kolektif bir ruhla çalışmak", "kâr amacı gütmeyen", "iş birliği", "dayanışma", "yatay iletişim", "eleştiriye açıklık", "şeffaflık", "ayrimcılık yapmama", "verimlilik", "sorumluluk" ve "saygı" olarak belirledik. Orff-Schulwerk alanında bilgi ve deneyimi artırmak için insanları motive eden kurslara ve seminerlere duyulan ihtiyacın farkındayız. Dernek kurulum işlemelerimizden bugüne kadar bu nitelikleri kazanmak ve çalışma şekillerimize yansıtımak üzerine yoğunlaştık. Kolektif bir ruhla yaptığımız ön hazırlıklarla beraber ORFFDER olarak Türkiye'de Orff-Schulwerk yayılımı ve gelişimi için kurs içerikleri konusunda çok hassas bir ön çalışma yürüttük. Biliyoruz ki bu alt yapı ile kurslarımıza ilgi gösteren katılımcılar uluslararası düzeyde bir eğitime sahip oldukları çok açık deneyimleyeceler. İlk günden itibaren şeffaf yaklaşımı koruyarak bizimle iletişime geçen tüm ilgilileri süreçlerimize dair bilgilendirme konusunda büyük hassasiyet gösterdik. Kurduğumuz, yönetim kurulu iç çalışma sistemi ile de eğitim ve danışmanlık konusundaki sorumluluklarını tamamen yerine getiren bir kurum olmaya devam edeceğiz. Bu sorumlulukla ve aynı bakış açısıyla uzun süreli aşamalı kurslarımızda da, Türkiye'nin her

köşesinde gerçekleştireceğimiz kısa süreli konsept kurslarımda da süreçlerin başından sonuna kadar şeffaf ve bilgilendirici olmak konusunda kararlıyız. Bu kararlı yaklaşımla ve sıkı ön çalışma dumenezim ile yeni nesil nitelikli Orff-Schulwerk öğretmenlerinin sayısının artışını sadece kısa süreli kurslarla değil, aynı zamanda da uzun vadeli ve köklü akademik eğitim seviyesiyle sağlayacağımıza inanıyoruz.

Svgili okurlar, dernek olmanın esasında yer alan dayanışma ruhunun artması derneğimizin uzun yıllar faaliyetlerine ve hizmetlerine devam edebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bizlerin gönüllülük esası ile ilk günden itibaren ortaya koyduğu çalışmalarını istikrarlı şekilde devam edebilmesi siz katılımcılarınızın ilgisini ile doğru orantılı olarak sürecektr. Bu nedenle kuşkusuz ki derneğe üye olmak, sizler için düzenlenen kurslara katılım sağlamak, derneğin ürettiği projelerin destekçisi olmak, yine derneğin üretimde kalabilmesi açısından maddi ve manevi gücü artıracı unsurlardır. Son söz olarak siz okuyucularımızın bu bilinçle derneğe üye olabileceğinizi, çalışma gruplarında aktif bir biçimde yer alabileceğinizi, genel kurulu oluşturarak dernek varlığında söz sahibi olabileceğinizi paylaştırmak isterim. Dernek çalışmalarının sıkı takipçisi olarak gelişimimize büyük katkı sağlayacağınızı umut ediyorum. Unutmayalım ki derneğimiz sizlerin varlığı, katılımı olduğu sürece var olacaktır.

Svgili ve Selamlarımla,
Arsevi Kuşkan
ORFFDER Başkanı

Eğitim Programları

"Schulwerk her aşamasında, daima özgür ve otonom bir oluşumu ve gelişimi teşvik etmek ister; bu yüzden asla son halini alarak bitmiş ve tamamlanmış değildir, daima gelişmektektir, daima oluşmaktadır, daima akiştedir. Burada elbette büyük bir tehlike yatkınlığı, yanlış yönde gelişme tehlikesi. Böyle bir özgür ve kendiliğinden oluşumun ve gelişimin devam etmesinin önkoşulu, kapsamlı bir mesleki eğitim ve Schulwerk'ın stilini, olanakları ve hedeflerine mutlak așinalıktır."

(Carl Orff, Orff-Schulwerk: Geçmiş ve Gelecek, 1963/1964)

Orff öğretmeni, çalıştığı gruba uygun olarak kendi dersini kendi planlayabilmeli, dersleri için müzik ve dans alanlarında estetik ve sanatsal hedefler belirleyebilmeli ve derslerde çocukların bu hedeflere bilinçli bir biçimde götürebilmelidir. Öte yandan, derslerde kendiliğinden ortaya çıkan planlanmamış durumlara spontane bir biçimde çok yönlü pedagojik çözümler üretmelidir. Orff öğretmeni, çocukların farklı bireysel öğrenme şekillerine de açık olmalıdır. Çocukların yeteneklerini, gerekşimlerini, bireysel ve grup olarak ortaya koydukları fikirleri, doğaçlamaları ve yaratıları değerlendirmeli ve bunlara uygun bir karşılık vererek müziksel becerilerinin gelişmesine yardım etmelidir. Bu nedenle Orff öğretmeni, Orff-Schulwerk'ın temel pedagojik prensiplerini, öğretim ilkelerini ve kullandığı metotları iyi bilmeli ve bu bilgileri ders pratiğin bilinçli bir biçimde aktarabilмелidir. Diğer yandan, sanatın farklı alanlarında deneyim, repertuar ve en azından minimum uzmanlığa sahip olmalıdır.

ORFFDER'in sunduğu farklı eğitim programları, kurslar ve seminerler, Orff öğretmeni olmak için gereken bütün bu temel bilgi ve deneyimleri kazandırmayı amaçlamaktadır.

(Bkz. Emine Yaprak Kotzian, Orff-Schulwerk: Elementer Müzik ve Hareket Pedagojisini Temelleri, Pan Yayıncılık, 2018)

ZİNCİR KURS

Orff-Schulwerk'in öğrenme alanları bakımından birbirini tamlayan ve birbirini izleyen seri kurslardır. Elementer ses eğitimi, elementer enstrüman çalışma, elementer dans, elementer kompozisyon ve aranje, blok flüt vb. gibi spesifik alanlar 3'lü olarak kombine edilir. Bu kurslar 4-8 haftalık aralıklarla birbirini izler. Katılımcıların mümkün olduğunda bu üç kursun hepsine birden katılımları önerilir. Fakat tabii ki bu kurslardan sadece birine veya ikisine katılım da mümkündür.

Zincir Kurs'un amacı, sadece müzik ve dans materyali tanıtmaktan veya çeşitli ders modelleri göstermekten daha ziyade katılımcılara, Orff-Schulwerk pedagojisine dair teorik ve pratik alanda bilgi ve anlayış kazandırmaktır.

MENTÖR EŞLİĞİNDE

ÇOCUKLARLA PRATİK (Practicum)

Bu eğitimler küçük gruplarla yapılır. Mentor, katılımcılara ders hazırlama ve hazırladıkları dersi çocuklarla uygulama konusunda bireysel olarak rehberlik eder. Bu eğitimler Avrupa üniversitelerinin Elementer Müzik Pedagojisi lisans ve yüksek lisans programlarında ve Orff Enstitüsü'ndeki lisans ve yüksek lisans programlarında uygulanan bir sistemdir ve özellikle öğretmen eğitimi yapmak isteyen kişilerin mutlaka olması tavsiye edilir.

BAŞVURU ŞARTLARI:

Başvurular için özeçmiş ve bir niyet mektubu yeterlidir. Başvuranların üniversitelerin müzik veya dans bölümlerinden veya anaokulu öğretmenliği bölümlerinden birinden mezun olması, hâlihazırda birçok iyi nitelikteki Orff-Schulwerk kursuna katılmış olması ve çocukların en azından iki yıllık bir çalışma deneyimi olması gereklidir. Türkiye, Avrupa ve Amerika'daki aşamalı kurslardan geçmiş olan veya Special Course mezunu olup öğrendiklerini uygulamada daha ileri düzeye taşıma gayretinde olan kişilere öncelik verilir. Bu eğitim, Üç Aşamalı Öğretmen Eğitimi Sertifika Programımız ile de kombine edilecektir ve öğretmen eğitmcisi olmak isteyen katılımcılarımız için önemli bir yeterlilik göstergesi olacaktır.

ÜÇ AŞAMALI ÖĞRETMEN EĞİTİMİ SERTİFİKA PROGRAMI

Orffder'in Üç Aşamalı Öğretmen Eğitimi Sertifika Programı Carl Orff Vakfı'nın ORFF®-Schulwerk sertifika programı lisans kriterlerine her bakımdan uyarak Orff-Schulwerk'ın Türkiye'de uluslararası standartlarda gelişimine ve yayılımına hizmet etmemi amaçlamaktadır.

Bu eğitim programının içeriği Carl Orff Vakfı'nın verdiği yönergelere sıkı bir biçimde uymakla beraber Türkiye'deki eğitim sisteminin getirdiği ihtiyaçlar doğrultusunda yorumlanmış ve adapte edilmiştir. Dersler, Avrupa standartlarında bağımsız, bilinçli ve bilgili uzman Orff-Schulwerk öğretmenleri yetiştirmek üzere oldukça kapsamlı planlanmıştır. Bu programın katılım koşulları, aşama atlama ve final sınavları kriterleri objektif değerlendirme anlayışını ve böylece katılımcının eğitim haklarını korumak üzere oluşturulmuştur.

Uzun ve detaylı bir hazırlık ve başvuru süreci sonucunda Orffder, Carl Orff Vakfı'ndan ORFF®-Schulwerk - Elementer Müzik ve Hareket Eğitimi alanında öğretmen eğitimi sertifika programı (alışılış ifade ile seviye kursları) düzenleme lisansını almaya hak kazanmıştır.

Bu sertifika programının başvuru koşulları, tarihleri ve detaylı tanıtım broşürü yakın bir zamanda hem Web sayfamızda hem de Instagram ve Facebook sayfamızda paylaşılmacaktır.

PAYLAŞIM GÜNLERİ

Bu kurslar, öğretmen eğitimi verebilecek düzeydeki eğitimcileri tanımak amaçlıdır. Bir öğretmen hazırladığı 90 dakikalık bir veya birden fazla ders birimini sunar. İsterse bunlara teorik sunumlar da ekleyebilir.

Dersi hazırlayan öğretmen, sunacağı ders konseptini (ORFFDER'in kurs ve seminer duyurularında yaptığı gibi) bir paragrafta özetlemelidir. Sunulacak olan ders içeriği, öncelikle info@orffder.org adresine gönderilir. Dersin uygunluğuna göre ORFFDER'in kurs programını oluşturan ekip gönderilen dersin duyurusunu yapar.

Her 90 dakikalık biriminin ardından paylaşım, paylaşımı yapan öğretmenin kendisi, katılımcılar ve ORFFDER'in yetkilendirdiği bir başka öğretmen tarafından değerlendirilir. Dersler demokratik ve yapıcı bir biçimde tartışılar, böylece birlikte ve birbirinde öğrenme pozitif bir atmosferde sağlanmış olur.

MODEL KURSLAR

Bu kursların üç farklı odak noktası olacaktır ve yarıyıl, bir veya iki günlük olarak hafta içi veya hafta sonu kursları olarak planlanacaktır:

Orff-Schulwerk Ders Modelleri: Bu kurslar, bir taraftan katılımcılarının hem uluslararası alandan davet ettiğimiz hem de Türkiye'deki uzman Orff-Schulwerk eğitimcilerinin farklı ders işleme tarzlarını tanımlamalarına olanak verecek, bir taraftan da müzik, hareket, dans materyali ve oyun repertuarlarını genişleterek kendi derslerini planlamalarına ilham olacak fikirler edinmelerini sağlayacaktır.

Disiplinlerarası İlave Kurslar: Orff-Schulwerk derslerinin çok kapsamlı ve çok araçlı (multimedial) yönü göz önünde hem farklı sanat dallarının hem de farklı beceri alanlarının malzeme, yöntem ve teknikleri birleştirilerek yeni ifade olanağı keşfedebilir ve bunlar yaratıcı ders süreçlerine entegre edilebilir. Bu kurslar, katılımcılarımıza dans, drama, kukla tiyatrosu, re-

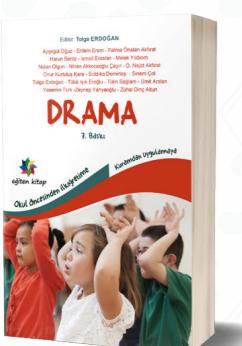
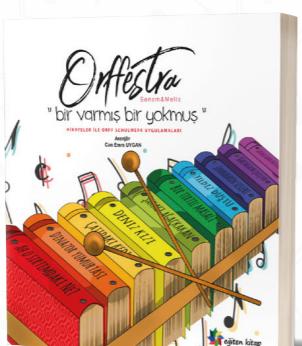
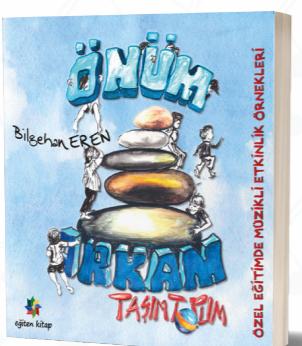
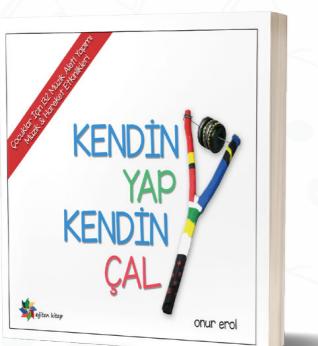
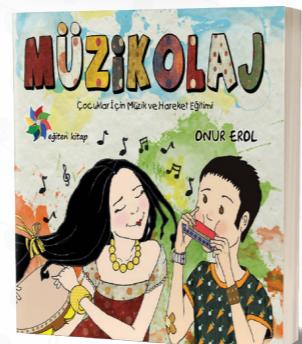
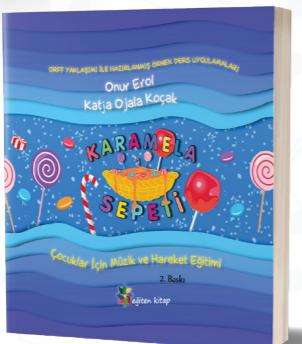
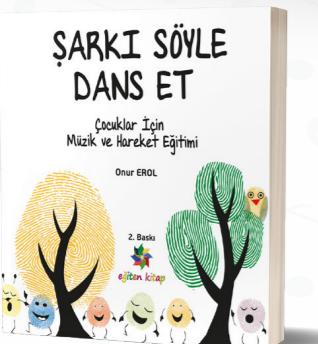
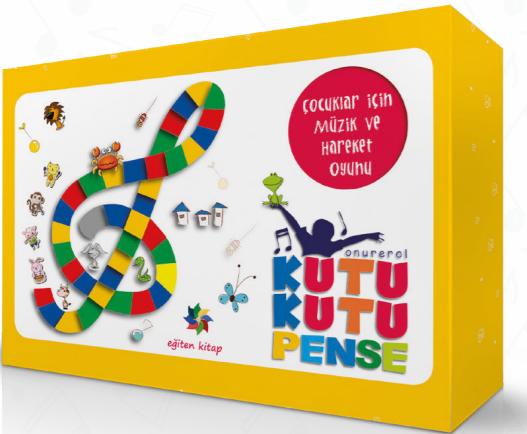

Foto: Peter Keetman © Stiftung F.C. Gundlach (Carl-Orff-Stiftung, Archiv: Orff-Zentrum München)

sim, sahneleme teknikleri, jonglörlük, sihirbazlık, pantomim, origami, bebek ve kukla yapımı gibi farklı alanlarda deneyim ve repertuar kazandırmaya yönelikdir. Müzik derslerinde ihtiyaç duyulan tematik çeşitlilik, atmosfer yaratma ve hayal gücünün kullanımının yanında daha fazla estetik ve sanatsal niteliklerin ortaya çıkarılmasına yardımcı olacak müzik dışı fikir ve becerilerin kazanılması bu kursların ana hedefidir.

VERİLEN TÜM KURSLARIN SONUNDA ULUSLARARASI GEÇERLİLİĞİ OLAN KATILIM BELGESİ VEYA EĞİTİM SERTİFİKASI VERİLMEKTEDİR.

**TÜM KURSLARA
WWW.ORFFDER.ORG
ADRESİ ÜZERİNDEN
BAŞVURABİLİRSİNİZ.**

www.eğitenkitap.com

ELEMENTER DANS

Dorothee GÜNTHER

*Çeviri: Muhittin Doğan, Emine Yaprak Kotzian
Foto: Dorothee Günther, © Carl-Orff-Stiftung / Arşiv: Orff-Zentrum München*

Yaşamın üstesinden gelebilmek için insanın ihtiyaç duyduğu tüm hareket türleri, çocuklarda birbiri ardına ve kendiliğinden gelişir. Çocuklar, içgüdüsel olarak alıştırma yaparlar ve böylece hareket kabiliyetlerini geliştirirler. Hareket etme ve taklit etme içgüdüsünün yardımı ile yürümeyi, koşmayı, zıplamayı, tırmanmayı, taşımayı, itmeyi ve çekmeyi öğrenirler. Aynı zamanda kendi kendilerine hoplamaya, zıplamaya, dönmeye, kıvrılmaya çalışırlar; amuda kalkmak veya ellerin üzerinde yürümek isterler – doğrusu gündelik hayatı pek de ihtiyaç duyulmayan, “gereksiz” olarak tabir edilebilecek bu tür hareketleri tekrar tekrar yapma konusunda özel bir çaba sarf ettikleri tecrübeyle sabittir.

Bu bakımdan, küçük çocuklarda tüm hareket türleri, herhangi bir eğitime gerek duymadan, elementer bir biçimde ortaya çıkar. Eğer çocuklarımız yerli halkların çocukları ile aynı şekilde yetişseydi, onlar da dört veya beş yaşından itibaren gelenek ve göreneklerin gerektirdiği tüm hareketleri dikkate değer bir seviyede yapmayı başarabilirlerdi (kırsal kesimlerde yaşayan çocukların halen zaman zaman görülebildiği gibi). Yerli halkların çocuklar, doğal bir biçimde büyük dansçı gruplara dahil olurlar; saatlerce dans eder, alkış tutar veya davulcularla beraber çalarlar. Hayvan sürülerini güttüklerinde, çoban kavalı ile kendi kendilerine doğaçlama yaparlar. Böyleslikle, sadece gündelik hayatın pratiklerini öğrenerek değil, aynı zamanda ait oldukları kültüre ait dinsel ritüelleri ve diğer şenlik, kutlama ve mera simleri de öğrenerek büyürler.

Fakat, içinde bulunduğu medeni yaşamın gerektirdiği belirli hareketleri öğrenmelerine rağmen, çocuklarımızın artık sahip olmadığı şey tam olarak budur. Tırmanmak, yüzmek, saldırmak, savşamak ve kendini savunmak gibi hayatı kalmak için artık gerek duyulmayan hareketlerin yerini jimnastik, spor ve turnuvalar gibi daha organize edilmiş beden eğitimi türleri doldurmayı çalışıyor.

Ancak, gündelik yaşam biçimimiz içinde kullanılmayan ama elementer bir biçimde ortaya çıkan ve çocukların, üzerinde büyük bir hevesle çalıştığı hareket dünyası için herhangi bir uygulama alanı var mıdır? Bu dünya köreliyor veya vozlasıyor.

Dünya, her ne kadar bir bütün olarak ilerleme gösterse de gençlik, daima baştan başlamak ve her birey, dünya kültürüünün geçtiği çağları en başından tekrar deneyimlemek zorundadır.

Goethe

Bunu anlayabilmek için, çocukların gelişimi üzerinde durmalıyız. Çocukların elementer hareketlerinin ritmik olduğunu gözlemleriz. Yaşamsal durumların ve yaşamsal ifadelerin, ritmik aralıklarla vuku bulduğunu ve bunun büyük ve küçük oluşlar kadar içsel ve dışsal oluşlar için de geçerli olduğunu bilmekteyiz. Yapısal durumlara bağlı olan bu "öz ritmin" her türlü hareket deneyiminde hissediliyor olması oldukça açık-ılanabilir bir durumdur. Ancak, açıklanması kolay olmayan ve fakat - gelişkin hayvanların da aksine - insan olmanın getirdiği vazgeçilmez bir özellik olarak görülmesi gereken şey, bu ritmik deneyimleri tekrarlanabilir birimler olarak bir araya getirmeye ve bunları ritmik motiflere dönüştürmeye veya bu motiflerin sırasını değiştirerek bir form yaratmaya; buna bir başlangıç ve bir son belirlemeye ve böylece yapılandırılmamış ve birbirile ilişkisiz bir biçimde akan zamanın karşısına, belirli bir düzeyde biçimlendirilmiş zamanı koyarak yeni bir yaratıda bulunmaya duyulan içsel dürtüdür. Yerli halkların, takvim hesaplamasını bayramlarına göre yapması ve çocukların, Paskalya veya Noel gibi bayramları geçen zamanı hatırlatan simgeler olarak kullanması bununla ilişkilidir.

Dans, müzik ve şiir, bir düzene oturtulmuş forma duyulan bu güçlü elementer arzudan doğar. Ritim, bunların en erken formlarını oluşturur. Aynı şekilde hayvanlar da kendi ritimlerinden dans ederler; gerekirse çifteleşme ya da yürüyüş biçimlerine uygun bir şekilde sıralanabilirler fakat herhangi bir sanatsal yaratı oluşturamazlar.

Bebekler, tüm hareketlerini ritmik aralıklarla gerçekleştirirler. Ritmik hareket deneyimi, güçlü bir hazırlıktır. Duygusal uyandırılabilir ve böylece "alıştırma yapma" istekleri - eğer böyle nitelemek istersek - hemen kaybolmaz. Küçük çocuklar, yetişkinlerin yanında yorulmaksızın zıplayarak yürüyebilirler, eğer ritmik deneyimden duyulan bu hazırlıktır yeni bir motivasyon sağlayarak dayanıklılıklarını artırmışsaydı bu zıplama hareketinin kapasitelerini asarak onları oldukça yorması gereklidir.

Bununla birlikte, ritmik hareket etme güdüsüne taklit etme güdüsünün de güçlü bir biçimde eklendiği gelişim sürecinden itibaren küçük çocukların hareket dünyası ikinci bir boyut kazanır. Taklit yardımıyla çocuklar, ciddiyet ve çalışkanlıkla gündelik hareketlerin ve iş hareketlerinin zenginliğini tecrübe ederek büyürler. Ritme olan temel eğilim, bu hareketleri tasarruflu bir biçimde gerçekleştirmelerine, gerilim ve gevşeme arasında uygun geçişler yapmalarına ve birleşiklerinde bir eylemi oluşturan tek tek hareketleri belirli zaman aralıkları içinde düzenlemelerine yardım eder: çok yavaş olmayan, çok hızlı olmayan, birden olmayan, gecikmeli olmayan gibi. Ancak bu hareketler amaçlarına göre şekillenir: Günlük hayatındaki hareketleri alışkanlıklar, iş hareketlerini görevin türü, beden eğitiminde yapılan hareketleri de kullanılan aletler ve oyun kuralları şekillendirir.

Buna paralel olarak, küçük çocuklar belirli bir amacı olmayan, ritmini ruh hallerine göre canlarının istediği gibi değiştirebildikleri birçok hareketi büyük bir hevesle yapmaya devam ederler. Herhangi bir engel olmadığı halde hoplar ve zıplarlar, aceleci olmadığı halde koşarlar, başları dönenе kadar etraflarında dönerler, olağanüstü adımlar atarlar, ayaklarını zıpkak yaparak ve birbirine dolandırarak yürürlar, parmak uçlarında denge durmaya çalışırlar, ve aslında hiç de "ihtiyaç duymadıkları" büyük ve küçük, dik ve düz, aceleci ve yalpalayarak, sessiz ve gürültülü adımlar atarlar. Fakat bütün bu hareketleri, "iyi eğitim" onları kurallara uygun davranışma konusunda terbiye edene ya da onları uzun soluklu bir biçimde bu alışkanlıklarından vazgeçirtene ve köreltene kadar yaparlar.

© Carl-Orff-Stiftung, Archiv: Orff-Zentrum München

Buna karşın burada köreltilen şey, çocukların kendilerini içsel olarak harekete geçiriren şeyleri ifade ediyorlardıların farkında bile olmadan yaptıkları, duygularının en temel ifade biçimini olan elementer danstır. Ama eğer yetişkinler bu dile dikkat verselerdi, aslında bu yaşlarda bedensel ifade gücünün sözel ifadeden çok daha güçlü olduğunu görebiliyorlardı.

Modern pedagoji bunu bilmiyor değil. Pedagoji, çocuk dansları için gösterilen çabayı mümkün olduğunda destekler; birçok okulda genel beden eğitimi dahilinde dansa da biraz zaman ayırır.

Ama bu kadar sınırlı zamanda ne yapılabilir? Dans, okullarda neden bu kadar az başarı gösteriyor ve neden dans eden kişilerin kendisi bile, özellikle de erkek çocuklar, dans etmekten hoşlanmıyor, halbuki en yalnız haliyle dans, erkeklerin işidir ve günümüze kadar doğu ve güney Avrupa'daki doğaya yakın halk danslarında hep erkekler baskın olmuştur. Okullar ne yapıyor? Ziplama, parmak uçlarında hızlıca koşma, dönde, farklı şekillerde yürüme, zıt yönlerde koşma, sıçrama vb. gibi temel dans hareketlerinden birkaç unsuru, çocukların buna karşı direniş göstermesine sebep olur.

Celi olmaktan çıkarırlar. Ama insanı özgürlestiren bir beceri olarak kabul edilen dansın yeri, halk dansları dersi (kavalaklı dans türleri da dahil) ya da bale dersleri ile doldurulmaya çalışılıyor. Bu dans biçimleri, elementer dansın anlamını ve özünü karşılayabilir mi?

Halk dansları ve halk müzikleri şüphesiz en eski köklerimize aittir ve elementerdir; ama bizim toplumumuzda artık kayboldular. Bunların en iyi bilinen türleri, uygarlaşmanın getirdiği birçok filtreleme sürecinden geçti. İçi boşalmış sosyal dans formları ile öyle bir iç içe girdiler ve dahası öyle bir aşındırıldılar ki artık elementer doğrudanlıklarını kaybettiler.

Bunun farkına ancak, Avrupa'nın kırsal kesimlerinde olduğu gibi, bu şarkılardan, dansların ve bunların sunum biçimlerinin orijinali ile karşılaşlığımızda varız. Ne yazık ki, sadece birçok sözde folklor türü yaygınlaşmadı, aynı zamanda suandırılmış halk oyunları da yanlış yorumlanan düzenlemeler nedeniyle çocuğun yapabileceği düzeye indirdi. Eğer ifadenin partnerden partnerle aktarımını gerektiren kavalaklı dans türleri çocukluk çağında veya ergenlik öncesi yaşlarda kullanılırsa, dans eden çocukların buna karşı direniş göstermesine sebep olur.

Daha küçük çocuklar için okullarda bu tür dansların yerini serbest hareket taklitleri alır (örn. "Kuğu gibi kurula kurula yürü!" – "Küçük bir tay gibi hoplayıp zip-

la!"). Ancak, büyük şehirlerde yaşayan çocukların sadece hayvanların hareket etme biçimine değil aynı zamanda canlı hayvanların kendisine de yabancı olduklarından bu taklitler, verimli pedagogik betimleme çalışmaları olmaktan uzaktır ve çoğu zaman katı hareket şablonlarına dönüşürler.

Dansların yerini alan bu taklit hareketler, büyümekte olan çocukların ortaya çıkan ve fakat gelişme olasılığını bugündükü uygar yaşam biçiminin neredeyse tamamen ortadan kaldırıldığı, elementer hareket deneyimi için uygun bir alan verebilir mi?

Bale derslerine erken yaşlarda katılmak bile bu eksiki telafi edemez. Çünkü burada da çocukluk dönemindeki ritmik-dinamik hareket gelişimi evresi atlanır. Bunun yerine, yetişkinlerin düzeyine uygun sanatsal dans türlerine ait unsurlar çocuklara aktarılır. Profesyonel dansçıların yetiştirmesine için etkili olan bu eğitimin çocukların için de uygun olduğu söylenemez.

Çocuklara uygun dans eğitimi ancak, sözde "ilkel" olan ve insanlığın en erken dönemlerine ait dansların örneklerini görürken kılan yerli halkların kültüründe hala bozulmadan varlığını sürdürmen, elementer dans ile gerçekleştirebilir. Yüzümüzün başından bu yana arkeoloji ve etnoloji bilimi bize bu kültürlerle ilgili yeni bir bakış açısı kazandırdı. Bununla

birlikte öğrendik ki erken çocukluk dönemindeki kendini sanatsal olarak ifade etme uğraşı ile tarihin erken evrelerinde yaşamış atalarımızın sanatsal çalışmaları paralellik gösteriyor; tipki çocukların olduğu gibi, ortaya çıkardıkları yaratının gerçekçiliğe ne kadar uyuğu onlar için de herhangi bir rol oynamıyor. Yerli halk sanatlarının ve günümüzdeki gelişmiş kültürlerin erken dönemlerindeki sanatçıların olduğu gibi, çocukların da ortaya çıkardığı yaratının görünümü hayal gücünün göstergesi ve ifadesidir. Bu bize elementer dansın karakter özelliklerini yerli halkların danslarını model olarak izah edebileceğimizi gösterir.

Yerli halkların çocukların, kabile danslarındaki çemberin dış halkasına ya da dans zincirinin sonuna dahil olarak yaptıkları aktif katılım, uygarlaşmış toplumlarda yaşayan çocukların ekşik olan şeydir. Yerli halkların ya da doğal koşullarda yaşayan köylülerin dansları; çeşitli adımlar, yürüme şekilleri, zincir veya dairesel dans formları, gövdeyi eğme, çevirme ve döndürme, serbestçe dans etme veya birbirine tutunma üzerine temellenen, belirli aralıklarla gittikçe artan ve azalan ritmik ve dinamik hareket oyunlarından oluşur. Saatlerce dans edilir; biri çemberin içine atlar, diğeri yorulur, dans etmeye bırakır ve alkış tutanlara katılır. Bunlar, büyük şenliklerde ya da mutlu akşamlarda veya sıcak gecelerde yapılan danslardır. Dinsel kutlamalardaki ya da ruh çağrıma, büyüğe veya doğurganlık ayınlarında esrik danslara çocukların katılmasına izin verilmez, böylece çocukların gelişimi, çoğu zaman bizde olduğu gibi, asla aceleye getirilmez.

Uygarlaşmış toplumlarda yaşayan çocukların, hareket yetilerini geliştirmek için yaşlarına uygun olan ve içinde hareket, çeşitlilik ve doğaçlama gibi unsurlar bulunan ritmik ve dinamik oyunlara ihtiyaç duyarlar. Küçük çocuklar, örneğin koşarlar, hoplarlar, zıplarlar ve dönerler, ama yürürken uyumlu hareketlerle hafifçe bir yandan bir yana salınamazlar, yavaş hareketleri nasıl kontrol edeceklerine vakıf değildir, dolayısıyla farklı yürüme şekillerine ve bir pozisyonda durmaya ya da stilize bir şekilde sıçramaya da.

Ancak çocukların yine de bu hareketleri becerileri elverdiğinde denemek ister ve bu durumda onlara, ritmik çeşitlilik ve bu çeşitlilikten ortaya çıkan çeşitli hareket dinamikleri yardım eder. Yerli halkların danslarında olduğu gibi çocukların danslarında da esas olan, sadece dans eden kişinin duyumsadıkları ve ortaya koymadıkları; asla seyircinin aldığı izlenim değildir. Çocuk dansı bir gösteri dansı değildir, tipki yerli halkların santının bir gösteri sanatı olmadığı gibi: Her ikisinde de esas olan yaratıcı aktivitedir.

Dedelerimizin zamanında çocukların hareket deneyimlerine aynı şekilde fazla özen gösterilmemesine rağmen, yaşam koşulları onlara bu alanda çok daha fazla gelişme olağanlığı sunuyordu. Küçük çocukların hareket oyunları yaz günlerini doldururdu, halk festivali ve aile kutlamaları hem küçüklerin hem de büyüklerin dans etmekleri şenliklerdi. Bugün çocukların, kentlerin ve ebeveynlerinin meslek hayatının esiri olmuşlardır. Çocukların anaokulundaki, kreşteki ve okulda öğretmenleri de çocuk danslarına yabancılasmış bir jenerasyondan gelmektedir.

Denebilir ki: Tamam, bu böyle, ama yaşam biçimimiz bizi çalışmaya zorluyor ve çocuklarınımız da hayatı uyum sağlayabilmek için mümkün olduğunda çabuk ve vaktinde bu yaşam biçimine alışmalı. Büyük şehir çocukların çoğu bu şekilde büyük ve yetişkinler de çocukların ruhsal boşluklarından ve maceracı aşırlıklara kaçma ve kendinden geçeresine dans ederek kısıtlamaları karma eğilimlerinin farkına korkuya varır. Çok açık kalmış biri haddinden fazla yemek yer - ritmik hareket açlığı çeken kişi de ritmik olarak fakirleşmiş hayatının ona sunduğu yapılandırılmış ilk ifadenin etkisi altında kalır. Elementer dans bu fakirleşmeyi önleyebilir.

Büyük çocukların gittikçe artan kendini aşma, kesfedilmiş olanın ve çoktan bilinenin ötesine geçme ihtiyacı ve de henüz keşfedilmemiş olana, tahmin edilemeye ve daha önce hiç duyumsanmamış olana duyuğu arzu, gelişimine uygun bir biçimde, tatmin edilmelidir. Aksi halde duyu dünyaları gelişmez veya ruhsal dengeleri sarsılmaya başlar. Yetişkinler için de dans etmek, bir geceyi bir saatte ve karanlık bir günü bir şenliğe çevirebilir. Dans, çocuklara yeni bir varoluş alanı açabilir ve hareketi ritmik-dinamik bir biçimde yaratma süreci onlara soyut ritüellerin kazandıracığından çok daha fazla bir form duyusunu kazandırabilir. Bu durumda yapmamız gereken şey, çocukların gelişimine uygun materyaller kullanmaktır ve bunların yerine popüler "gençlik" danslarını koymamaktır ya da artık aktüelliğini yitirmiş danslarımıza ait müziklerle eşlik edilen "ritmik alıştırmalar" yapmamaktır. Çocuklar, müziksel becerileri yettiği ölçüde kendi hareketlerinin ritmine eşlik etmelidir, tipki dans etkileri zaman yaptıkları gibi. Bu nedenle elementer müzik elementer dansın ayrılmaz bir parçasıdır.

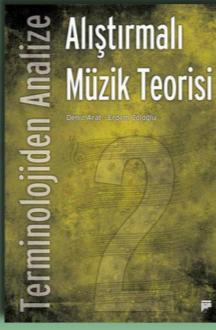
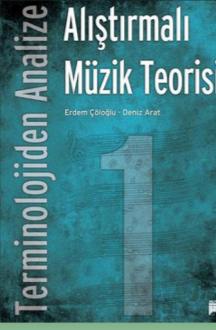
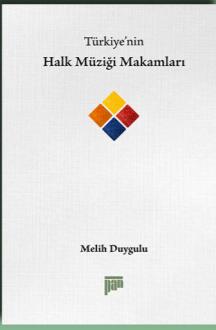
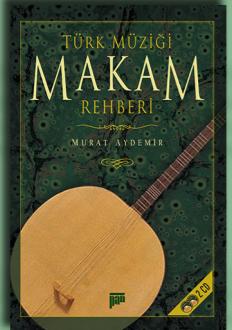
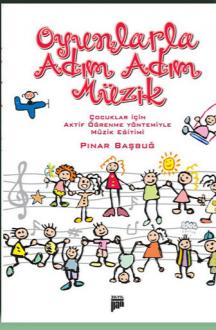
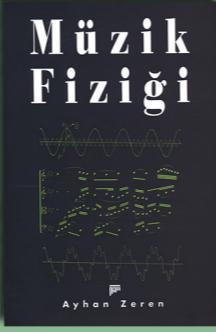
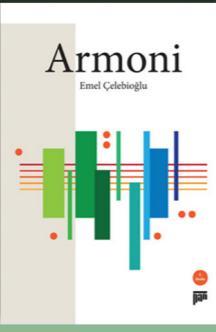
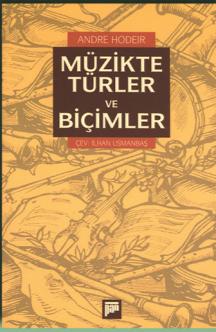
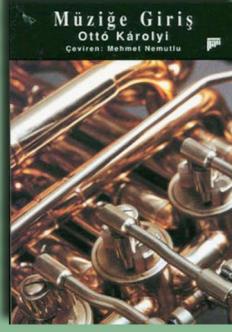
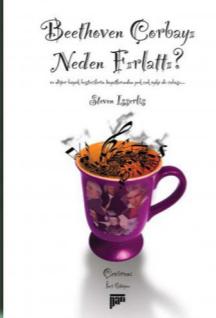
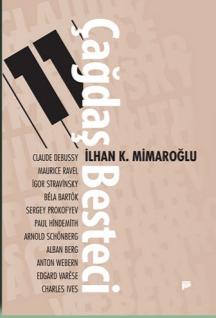

Foto: V. Blücher, © Carl-Orff-Stiftung / Arşiv: Orff-Zentrum München

MÜZİĞİ OKUYABİLİRSİNİZ...

1000'e yakın müzik kitabı www.pankitap.com
adresinde sizleri bekliyor...

PAN YAYINCILIK

Esentepe Mahallesi Gazeteciler Sitesi Yazarlar
Sokak No: 4 Şişli 34394 İSTANBUL

0212 261 80 72 - 227 56 75

www.pankitap.com · pankitap@pankitap.com

SÖYLEŞİ

Carl Orff Vakfı

Judith Janowski, Carl Orff Vakfı Genel Sekreteri

Didem: Sayın Judith Janowski ve Prof. Rainer Kotzian merhaba. Öncelikle bu röportajı kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederiz. Bize Carl Orff Vakfı'ndan (COS—Carl Orff Stiftung) biraz bahsetmenizi rica ediyoruz.

Judith Janowski: Bizimle röportaj yaptığınız için biz de teşekkür ederiz. Carl Orff Vakfı, Carl Orff (1895-1982)'a ait sanatsal, eğitsimsel ve entelektüel mirası korumak ve yapmak üzere Carl Orff'un kendi isteğiyle kurulmuş bir organizasyondur. Yönetim kurulu üç üyeden oluşmaktadır: 2008 yılından bu yana, yönetim kurulu başkanı besteci ve Carl Orff'un öğrencisi olan Prof. Wilfried Hiller'dir. Prof. Wilfried Hiller Bayiera Güzel Sanatlar Akademisi'nin bir üyesidir ve aktif olarak pek çok onursal pozisyonda bulunmaktadır. Bayiera Radyosu'nun (Bayerischer Rundfunk) müzik departmanının eski başkanı ve Almanya'daki en büyük uluslararası klasik müzik yarışması olan ARD Uluslararası Müzik Yarışması'nın uzun yıllar sanat direktörlüğünü yapmış olan Axel Linstädt 2017 yılının Ocak ayında Vakfı'ın yönetim kuruluna atanmıştır. Prof. Rainer Kotzian, Nürnberg Müzik Üniversitesi'nin Elementer Müzik Pedagojisi Bölümü'nde profesördür ve aynı üniversitenin rektör yardımcısıdır. Orff Enstitüsü'nden mezundur, Orff-Schulwerk uzmanlığı dünya çapında tanımaktadır. Orff-Schulwerk ile ilgili kitapların genel yayın yönetmenliğini, editörlüğünü ve yazarlığını yapmaktadır, aynı zamanda müzisyen ve yapımcıdır. Prof. Rainer Kotzian, Orff-Schulwerk ile alakalı tüm konularla ilgilenen yönetim kurulu üyesidir.

Carl Orff Vakfı'nın mütevelli heyeti yedi üyeden oluşmaktadır: Dr. Peter Hanser-Strecker (en başından beri Carl Orff ve Orff-Schulwerk ile ilgili bütün yayınları çalışma hakkına sahip olan Mainz'deki Schott Verlag'ın sahibi), Herbert Kirsch (Dießen am Ammersee Belediye Başkanı), Dr. Franzpeter Messmer (yazar, festival direktörü ve müzikolog), Dr. Thomas Rösch (Münih'teki Orff Zentrum'un başkanı), Dr. Amy Stebbins (yönetmen, opera metni yazarı, tiyatro bilimci), Dr. Polo Vallejo (müzik etnoloğu ve Orff-Schulwerk uzmanı), Dr. Carsten Wulff (Bayiera Radyosu'nun hukuk müşaviri). Mütevelli heyetinin görevi, yönetim kuruluna danışmanlık yapmak ve yönetim kurulunun faaliyetlerini gözetlemektir.

Carl Orff Vakfı, Carl Orff (1895-1982)'un isteğiyle kurulmuş bir organizasyondur. Vakfı, medeni hukuk yasası kapsamında, kâr amacı gütmeyen bir kamu kuruluşudur ve Carl Orff'un 1955 yılından vefatına kadar yaşadığı Dießen am Ammersee'de bulunmaktadır. Carl Orff Vakfı, Carl Orff'un sanatsal, eğitsimsel ve entelektüel mirasını korumak ve yapmak ile yükümlüdür. Ayrıca; eğitim bursları verir, akademik araştırmalar, sanat projeleri, eğitim projeleri ve Orff-Schulwerk ile ilgili yaynlara finansal destek sağlar. ORFF®, bütün dünyada Carl Orff Vakfı'na kayıtlı bir markadır. Bu marka ORFF®-Schulwerk'i, ORFF®/ORFF®-Schulwerk Derneği, Kurumlarını, Projelerini, Seviye Kurslarını ve Carl Orff Okullarını da kapsamaktadır.

Rainer Kotzian: Ve Judith Janowski, Carl Orff Vakfı'nın genel sekreteridir. Kendisi, Orff ve Orff-Schulwerk ile ilgilenen kişilerin olası tüm sorularını yöneltmek için iletişime geçebileceğii ilk kişidir. Kendisine info@orff.de mail adresi aracılığı ile rahatlıkla ulaşılabilir.

Senem: Bildiğiniz gibi, biz yeni kurulmuş bir derneğiz ve uluslararası Orff-Schulwerk kurumlarının görev ve sorumlulukları hakkında bilgi edinmek istiyoruz. Carl Orff Vakfı dışında hangi kurumların yönergelerini izlememiz gereklidir? Çalışmalarımızı etkileyebilecek başka kurumlar var mıdır?

Rainer Kotzian: Hayır, ilave kriterler veya yönergeler oluşturma yetkisine sahip başka hiçbir kurum veya kuruluş yoktur. Carl Orff Vakfı, Carl Orff' un sanatsal, eğitsimsel ve entelektüel mirasını koruma ve yapma misyonunu verdiği tek yasal mirasçısıdır. Herhangi bir dernek, kurum, proje veya okul kriterlerimizi yerine getirir getirmez ORFF® ticari markasını kullanmak üzere lisansımızı alabilir ve bu alanda çalışabilir. Fakat bu lisansı alan kurum veya kuruluşla lisans verme yetkisine sahip değildir. ORFF® markasının sahibi olarak bu yasal hak sadece Carl Orff Vakfı'na aittir.

Didem: Carl Orff Vakfı şimdije kadar sadece dünya çapındaki derneklerle finansal destek veren bir kurum olarak tanınıyordu. Ancak Orff-Schulwerk' in pedagogik ve profesyonel alanına müdahale yetkisi olduğu bilinmiyordu. Sizce bu yanlış anlaşmanın nedeni nedir?

Prof. Rainer Kotzian, Nürnberg Müzik Üniversitesi Rektör Yardımcısı
Carl Orff Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi

Judith Janowski: Vakıf'ın kuruluşundan sonraki ilk yıllarda, Orff Enstitüsü'nün eski başkanı Hermann Regner aynı zamanda Carl Orff Vakfı yönetim kurulu üyesiydi. Tüm Orff-Schulwerk dernekleri ile uluslararası bir ağ kurmak için International Orff-Schulwerk Forum Salzburg'u (IOSFS) kurdu. IOSFS'in görevi sadece bu dernekler ile iletişim kurmak ve onlara Orff-Schulwerk ile ilgili bilgileri dağıtmaktı. IOSFS yıllar boyu belirli konularda çok iyi çalıştı. Ne yazık ki, zaman içinde Carl Orff Vakfı ve Orff Enstitüsü için IOSFS ile işbirliği çeşitli nedenlerden dolayı zorlaştı ve bu durum IOSFS'ın sanki eğitim alanından sorumlu ve karar verici ana kurum olduğu izlenimini doğurdu. Bu nedenle Carl Orff Vakfı, tekrar sadece Orff Enstitüsü ile birlikte çalışmaya devam etme kararı aldı - tipki Carl Orff'un en başından beri olmasını istediği gibi.

Senem: Yani Carl Orff Vakfı'nın IOSFS ile işbirliğini sona erdiridiğini söylüyorsunuz. Söylediğinizde Carl Orff Vakfı, Orff Enstitüsü işbirliği ile dünyadaki bütün Orff-Schulwerk derneklerini bir araya getirecek yeni bir ağ kuruyor. Bu yeni yapının ayrıntılarını bizimle paylaşabilirmisiniz?

Judith Janowski: Elbette, ORFF®-Schulwerk lisansımızı almış olan veya gelecekte almak isteyen diğer tüm dernekleri ve bireyleri destekliyoruz ve destekleyeceğiz. Bu bağlamda, Carl Orff Vakfı Orff Enstitüsü ile birlikte Orff-Schulwerk'ı daha da gelişmesini, küresel yayılmasını ve Orff-Schulwerk ile ilişkili uluslararası kurumların birbiryle irtibatını sağlamayı hedefleyen Orff® International'ı kuruyor. Bu Orff-Schulwerk ağının amacı, sizin gibi dünyadaki çeşitli Orff-Schulwerk derneklerini direkt olarak yakından tanıtmak, bunları eğer gerekirse finansal olarak da desteklemek, bu derneklerle gerçek bir fikir alışverişinde ve işbirliğinde bulunmaktır. Bu iletişim ağı, her bir derneğin fikirlerini, geri bildirimlerini ve yapıcı önerilerini büyük bir açıklıkla sunabileceğii ve böylece Orff-Schulwerk'ı bize birlikte 21. yüzyıla taşıma şansı elde edebileceğii bir yapıya sahip olacaktır, tabii ki belirttiğim gibi Orff Enstitüsü Salzburg ile yakın işbirliği içinde. Yeni bir online platform oluş-

turma, farklı ülkelerde de toplantılar düzenleme, ortak kültürlerarası projeler yapma, uluslararası Orff-Schulwerk sempozyumları ve yıllık konferanslar organize etme ve buna benzer daha birçok yeni plan ve projemiz var.

Didem: Bu yeni yapıda ORFF®-Schulwerk markası için lisans kriterleri neler?

Rainer Kotzian: Bu süreç, lisans başvurusu yapan kurumun kapsamlı bir yazılı sunumuyla başmaktadır. Bu başvuruda Carl Orff Vakfı'na kurumsal, finansal ve eğitimsel içerik bakımından ayrıntılı bilgilerin sunulması gerekmektedir. Kesin lisans kriterleri web sitemizde bulunabilir – www.orff.de. Bir lisans üç yıl geçerlidir ve gerekli kalite kriterlerinin korunduğu veya sürdürülüğü kanıtlandığı takdirde herhangi bir zaman dilimi içinde yeniden uzatılabilir.

Senem: Bir ülkede birden fazla ORFF®-Schulwerk Derneği olabilir mi? Eğer olabiliyorsa bunun için genel kurallar var mı?

Rainer Kotzian: Bu soru her ülke için ayrı ayrı cevaplanmalıdır. Amerika Birleşik Devletleri veya Avustralya gibi coğrafi ve federal yapıları bakımından oldukça büyük olan ülkelerde birden fazla ORFF®-Schulwerk Derneği'nin olması kaçınılmaz bir durum. Fakat, çoğu ülkede sadece bir tane ORFF®-Schulwerk Derneği vardır ve bu böyle kalmalıdır.

Didem: Peki, Orff-Schulwerk alanında çok az deneyimi olan ve sadece kısa süreli Orff-Schulwerk kurslarına katılan kişilere, öğretmen eğitimi kursları vermesi veya yaptıkları şeyin Orff-Schulwerk olduğunu iddia etmesi doğru mu?

Rainer Kotzian: Size herhangi bir dili nasıl öğrendiğimize dair küçük bir örnek vereyim – mesela ben Türkçe öğrenirken olduğum gibi. İlk önce bazı basit Türkçe kelimeler öğrendim, ama yine de dili düzgün konuşamıyorum. Sonra yavaş yavaş, zaman içinde, dersten derse, aydan aya kendimi Türkçe olarak daha iyi ifade edebilmeye başladım; ancak bugün hala bu dili

başkalarına öğretmekten çok uzaktayım, çünkü dile ait teorik yapı ve gramer kuralları konusunda bilgi ve deneyim eksikliğim var. Bunu yapabilmek, yıllarca ama yıllarca bu dili deneyimlemeyi, gramer yapısını teorik olarak da bilmeyi ve daha da önemlisi Türkçe'nin "nasıl öğretileceği" konusunda özel bir eğitimi gerektirir. Bu, Orff-Schulwerk eğitimi için de aynıdır: Orff-Schulwerk öğretmeni olmak için özel eğitime, çok fazla uygulamaya, teorik bilgiye ve bütün bunları birbirleriyle ilişkilendirerek özümsemış olmaya ihtiyacınız vardır. Seviye kursları veya yurtdışında alınan iki dönemlik üniversite eğitimi programları Orff-Schulwerk hakkında farklılaşmıştır ve kapsamlı bir fikir edinmek için iyi bir olanak sunar, ancak bu da yeterli değildir. Ciddi bir Orff-Schulwerk öğretmeni olabilmek için, hem pratik uygulamadaki deneyim ve hem de teorik bilgi bakımından Orff-Schulwerk'ın "dilini" akıcı bir şekilde konuşabilmek gereklidir.

Senem: Birçok dernek, proje ve öğrenciye finansal destek sağlama noktasınız. Finansal bütçenizi belirlemek için kriterleriniz nelerdir? Başvurular ne zaman ve nasıl yapılabilir?

Judith Janowski: Evet, Carl Orff'ın sanatsal, entelektüel ve eğitimsel mirasını koruma ve yayma hedefine uygun olan çeşitli sanatsal projeleri ve eğitim projelerini Carl Orff Vakfı desteklemektedir. Web sitemizde bir projenin finansman için uygun olup olmadığına karar verebilmemizi sağlayan bir başvuru formumuz bulunmaktadır. Başvurular, kurumlar veya kişiler tarafından yapılabilir. Tabii ki sadece ORFF®-Schulwerk lisansına sahip kurumlardan bahsediyoruz.

Didem: Carl Orff Vakfı'ndan başka Carl Orff'ın sanatsal ve pedagojik çalışmalarını temsil eden başka kurumların da olduğunu biliyoruz. Bize bu kurumların fonksiyonlarından bahseder misiniz?

Rainer Kotzian: Münih'teki Orff Merkezi (Orff Zentrum), akademik araştırmaları desteklemek üzere kurulmuş bir kurumdur, bu bakımdan Orff'ın hayatı ve eserleri ile ilgili bilgileri, belgeleri, fotoğrafları, ses ve video kayıtlarını arşivlemek ve bunları korumakla sorumludur. Ayrıca Orff'ın kendisi ve eserleri hakkında düşünmeyi ve tartışmayı canlı tutan etkinlikler, konserler, konferanslar, sempozyumlar, film gösterimleri ve sergiler düzenler. Salzburg Orff Enstitüsü (Orff Institut Salzburg), 1961'de o zamanki adıyla Mozarteum Akademisi'nde (simdi Mozarteum Üniversitesi) Orff-Schulwerk Seminer ve Bilgi Merkezi olarak kuruldu. O günden bu yana enstitü, Orff-Schulwerk geleneğini sürdürme, Orff-Schulwerk'ın akademik, eğitimsel ve sanatsal gelişimini sağlamak ve bu gelişim sürecini belgeleme görevini üstlenmiştir.

Judith Janowski: Carl Orff Müzesi, hemen orada çalınabilecek bir dizi Orff çalgısı da dahil olmak üzere bestecinin hayatını ve eserlerini ziyaretçilere açar. Bu müze oldukça küçük bir alana sahiptir, bu nedenle Orff'ın yaşamış olduğu evi yeni bir müzeye çevirme üzerine çalışıyoruz. Bir de Schott Müzik (Schott Musik) adlı yayinevi var. Carl Orff ve Mainz' deki Schott Müzik arasındaki bağlantı 100 yıldır yakın bir süredir devam ediyor. 1925'te Carl Orff'ın Orpheus adlı eserinin Schott Müzik tarafından yayımlamasından bu yana Orff'ın Orff-Schulwerk yayınları da dahil tüm eserlerinin yayın hakkı sadece Schott Müzik'e verilmiştir.

Senem: Uzun ama bizim için oldukça öğretici olan bir başvuru süreci sonunda sizden ORFF®-Schulwerk markanızı kullanabilmek için lisans onayı aldık. Bu bizi çok onurlandırdı, çok teşekkür ederiz. Okuyucularımız için ORFFDER'in neden bu ORFF®-Schulwerk lisansınsa layık görüldüğünü açıklar misiniz?

Rainer Kotzian: ORFFDER, Carl Orff Vakfı'ı oldukça ikeneden bir öğretmen eğitimi programı ve kurs programı sunmanın yanında çok ciddi bir Orff-Schulwerk dergisi içeriği ve oldukça bilgilendirici bir web sayfası planını bize sundu. Bunnların yanında derneğin demokratik yapısının nasıl oluşturulduğunu ve bu yapının korunması için yapılan düzenlemeleri de olağanüstü ayrıntılı ve yetkin bir bir biçimde sundu. Bu nedenle ORFF®-Schulwerk markasını kullanma lisansını oybirliği ile aldığımız bir kararla ORFFDER'e verdik. ORFFDER gibi ciddi çalışan kurumlar sadece Orff-Schulwerk pedagojisini Avrupa standartlarında Türkiye'ye aktarmakla kalmıyor, aynı zamanda bu standartları daha da geliştirmeye yardımcı oluyorlar ve aynı zamanda Avrupa'ya da yeni fikirler taşıyorlar, bu durum alandaki uzmanlaşmaya katkıda bulunan çok verimli bir değişim dönüsütüyor. ORFFDER şu anda Orff-Schulwerk - Elementer Müzik ve Hareket Pedagojisi alanında uluslararası geçerliliği olan eğitimler verebilen Türkiye'deki tek resmi yetkili ORFF®-Schulwerk derneğidir.

Didem: Bize zaman ayırdığınız ve sorularınızı detaylı bir biçimde yanıtladığınız için çok teşekkür ederiz. Çalışmalarınızda başarılar ve kolaylıklar diliyoruz. Ayrıca ORFFDER olarak bundan sonra Carl Orff Vakfı ile birlikte yapacağımız çalışmaları sabırsızlıkla bekliyoruz.

Judith Janowski: Biz teşekkür ederiz. Türkiye'ye sevgilerimizi gönderiyoruz.

DERS PLANLARI

SEVİMLİ AYICIK SELAMLAŞIYOR

Yağmur Zeybekoglu KARA

Müzik Öğretmeni

Müzikal Hedefler: Verilen ritimleri (4/4'lük) çeşitli müzik aletleri ile çalabilme

Müzik Aletleri: Ukulele (ya da solo bir enstrüman), davul, maracas, kastanyet, ritim çubuğu, tek tonlar (sol, fa, do)

Materyaller: Baş, göz, el, zemin resimleri

Yaş grubu: 3-4

SEVİMLİ AYICIK NASIL SELAM VERİR?

Öğretmen aşağıdaki hikayeyi anlatarak temaya giriş yapar.

"Yemyeşil ve uzun ağaçların olduğu bir ormanda yaşayan, sevimli bir ayı varmış. Bir sabah uyanmış ve ormanda dolaşmaya başlamış. Karşından gelen arkadaşını gördüğünde ise bir oyun oynamaya karar vermiş: Her karşısına çıkan arkadaşına farklı selam verme oyunu."

Öğretmen "Merhaba" şarkısının melodisini ukulele ile (veya başka bir enstrümanla) çalarak çocukların birlikte sınıfta yürümeye başlar. Müzik her durduğunda çocuklar karşısına çıkan arkadaşı ile örneğin el ele, kol kola, ayak ayaga, dirsek dirseğe, diz dize, vb. şekilde selamlıyor.

Not: Eğer solo bir enstrüman çalmayı tercih etmiyorsanız, yalnızca şarkının melodisini de mirıldanabilirsiniz.

AYICIKLAR ŞARKI SÖYLÜYOR

Müzik son defa durduğunda ise tüm çocuklar el ele tutuşur ve oluşturdukları halkada birbirlerine başları ile selam vererek yere oturlar. Öğretmen şarkıyı sözleri ile söylemeye başlar ve çocuklar şarkida geçen hareketleri öğretmenle birlikte yapar. Şarkıyı öğrenen çocuklar bu defa şarkida geçen ritimleri örneğin şu şekilde seslendirir veya gösterirler;

- alkışlayarak,
- başlarını sallayarak,
- gözlerini kırpıracak,
- ayaklarını yere vurarak.

Yeterince çalışma yapıldıktan sonra öğretmen çocukların parçanın ritmik kısımlarını istediği şekilde çalmalarını ister. Örneğin; çocuklar göğüslerine ya da bacaklarına vurabilirler.

SEVİMLİ AYICIK BUGÜN NASIL?

Sevimli ayıcıklar acaba farklı duygular yaşarken nasıl selam verir? Örneğin;

Başını sala bölümünde üzgün
Gözlerini kirp bölümünde şaşkınlık
Ellerini vur bölümünde mutlu
Yere dokun bölümünde kızgın

Çocuklarla şarkı söyleyenken bu defa duyu durumları da bedene aktarılır.

RİTİM ÇALGILARI GELİYOR

Öğretmen, "Sevimli ayıcık ormanda yürüyüp arkadaşlarına selam verirken bazı müzik aletleri bulmuş, bakalım neler var?" diyerek çembere davul, maracas, kastanyet ve ritim çubuklarını getirir. Her çocuk istediği bir çalgıyı alarak halkadaki yerine tekrar oturur. Şarkının ritmik bölümleri bu defa ritim aletleri ile doldurulur. Bu çalışma çalgıları değiştirerek devam eder.

Şarkının düzenli bir formda alınması için şarkı sözleri ile çalgılar eşleştirilir. Örneğin; Başını sala için maracasın seçilmesi gibi. Çocuklar dört farklı çalgı grubuna ayrılarak şarkıyı bu defa farklı enstrümanlar ile seçilen bölümlere göre seslendirirler.

Not: Enstrümanlar çalınırken bir önceki çalışmada yapılan duyu durumları da eklendiğinde, tını nitelikleri farklılaşacak ve böylece müzikal ifade belirli bir ölçüde artacaktır.

MELODİK ÇALGILAR İLE ÇEŞİTLENDİRME

Ayıcıklar hep beraber enstrümanları çaldıktan sonra karınları çok açık ve çalgılarını arkalarına koyarlar. Öğretmen bal ve bal kaşıklarını çıkarır (tek tonlar ve bagetler). Şarkıyı söyleyerek ara bölmelerinde Sol, Fa, Sol, Do (G-F-G-C) seslerini çalar. Bu sırada çocuklar bedenlerinin istediği bölmü ile ritimleri seslendirirler. Çocuklar dört grup halinde ritim çalgılarıyla yaptıkları çalışmayı bu defa tek tonlar ile tekrar eder ve yemeklerini yemiş olurlar.

Not: Tek tonların üzerinde yazan G-F ve C seslerinin nerede calınacağı nota üzerinde gösterilmektedir.

HAREKETLİ ORKESTRA

Karnı doyan ayıcıklar tekrar ormanda yürüye çıkarlar. Öğretmen sınıfın dört ayrı köşesine enstrümanları yerleştirir. Öğretmen köşelerin, hangi şarki bölümne ait olduğunu göstermek için "başını sala" bölümne baş, "gözlerini kirp" bölümne göz, "ellerini vur" bölümne el, "yere dokun" bölümne ise zemin resimlerini koyar. Çocuklar bu defa mekanda dolaşarak şarkıyı söyle ve ritmik bölmelerde istediği bir çalgıya giderken ana ritimleri, sıralamaya göre seslendirirler. Enstrümanları sürekli değiştiren çocukların hem aynı şarkıyı tekrar edip pekiştirmiş hem de farklı enstrümanlarla şarkıya eşlik etmiş olurlar.

Not: Sizler sınıfınızın yaş grubuna ve yapabiliyor düzeyine göre yalnızca melodik ya da ritmik çalgılar ile bir grup oluşturabilirsiniz. Ritmik bölmeleri pekiştiren çocukların ara bölümde istediği ritimler ile çalmalarına, yani ritmik doğaçlamalar yapmalarına olanak tanıbilirisiniz.

MİNİ ORKESTRA

Ayıcıklar enstrümanlarını alarak tüm arkadaşlarıyla müzik yaparlar. Çocuklar melodik ve ritmik enstrümanlar olarak iki gruba ayrılmışlardır. Örneğin; "başını sala grubu" marakasları ve sol tek tonları çalar. Şarkı bu defa hem melodik hem de ritmik çalgılar ile seslendirilmiş olur.

Müzik aletlerini çalıp yemeklerini yiyen ayıcıkların artık uykusu gelir ve hep beraber ormanda uykuya dalarlar.

MERHABA

Yağmur ZEYBEKOĞLU KARA

1.Mer - ha - ba el - sal - la hay - di el - ler ha - va - ya mer - ha - ba el - sal - la hay - di el - ler ha - va - ya
2.Mer - ha - ba el - sal - la hay - di el - ler - ha - va - ya mer - ha - ba el - sal - la hay - di el - ler ha - va - ya

1.Ba - şı - ni - sal - la G - G - G - G göz - ler - i - ni kirp F - F - F - F
2.Gö - be - gi - ne - vur po - po - yu sal - la

1.El - ler - i - ni vur G - G - G - G ve ye - re do - kun C - C - C - C
2.Ay - ak - lar - i vur ve şim - di sak - lan

MERHABA TİN TİN VE SELAM MİN MİN

Didem Karşıyakalı

Müzik Öğretmeni

Müzikal Hedefler: Verilen sabit bir ritmin tekrar edilmesi, ritmik doğaçlama ve bunların rondo formunda kullanılması.

Müzik Aletleri: Ritim çubukları

Materyaller: Beyaz ve mavi kağıtlar ile kaplanmış iki ayrı karton kutu, 8 adet tanıma kartı (selam-merhaba)

Yaş grubu: 6-8 yaş

Selamlama Kutusu

Öğretmen derse hiç konuşmadan aşağıda yazan beden perküsyonu ile başlar. Bir iki kez sadece beden perküsyonu ile çaldıktan sonra "Merhaba- sana- merhaba- Ayşe" şeklindeki ritmik parçayı da beden perküsyonuna ekler ve yanında duran çocuktan başlayarak çemberde sira ile bütün çocukların selamları. Bütün çocuklar bu selamlamayı birlikte çalar ve söyler.

Merhaba: sağ ayak 1 kez yere vurma
sana: sol ayak bir kez yere vurma.

merhaba: 1 kez dizlere vurma.

selamlanan çocuğun ismi (örn. Ayşe): 1 kez ele vurma.

Sıra tekrar öğretmene geldiğinde, öğretmen önceki hazırladığı ve üzerinde gülen yüz bulunan beyaz ve mavi renkli iki karton kutuyu öğrencilere gösterir. "Bugün sizlere iki arkadaşımı getirdim. Hadi onları da selamlayalım!" der.

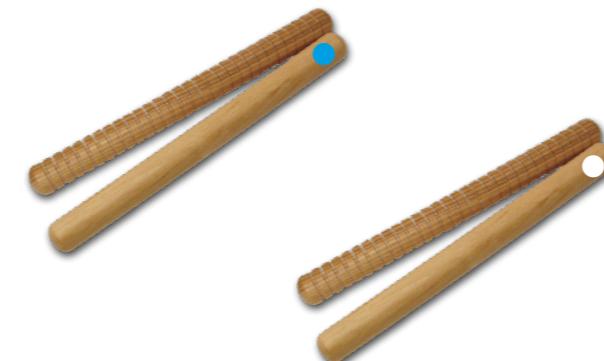

Öğretmen sınıfın farklı yerlerine önceden (beyaz ve mavi nokta yapıtırlmış) ritim çubuklarını saklar. Elindeki kutuyu açıp, "aaaaa burada yoklar!" Saklanmayı çok seviyorlar. Onları bulmalyız! Diyerek çocukların çubukları bulmalarını bekler. Çubukları bulan çocuklar çembere döner.

TİN TİN VE MİN MİN

Öğretmen, "Bunun adı Tin Tin" (mavi renkte işaretlenmiş ritim çubuğu) "bunun adı ise Min Min" (beyaz renkte işaretlenmiş ritim çubuğu) diyerek çubukları gösterir ve "Tin Tin merhaba denerek karşılaşmayı, Min Min ise selam denerek karşılaşmayı çok seviyor" der. "Haydi Tin Tin'e merhaba diyelim" ve "Haydi Min Min'e selam diyelim" diyerek tüm öğrencilerin dikkatini çubuklara çeker.

Daha sonra bir kez de böyle diyelim der ve "Merhaba - sana - merhaba - Tin Tin" ve "Selam - sana - selam - Min Min" şeklinde söyleşir, çocukların tekrar eder. Çocuklara "Kimler Tin Tin?" ve "Kimler Min Min?" diye sorar. Sonra da "her Tin Tin ve her Min Min farklı sesler çıkartabilir. Senin Tin Tin' in veya Min Min' in

nasıl bir ses çıkartıyor" diye ekleyerek çocukların ritim çubukları ile farklı tınlar çıkartmaya yönlendirir. Daha sonra tüm çocukların buldukları tınları sırayla tanıtmalarını ister. Hemen ardından öğretmen, "Merhaba - sana - merhaba - Tin Tin" ve "Selam - sana - selam - Min Min" şeklindeki ritmik parçayı söyler ve bunu söyleşirken konuşma ritmine uygun olarak ritim çubuklarını da çalar. Çocukların aynı şekilde tekrar etmesini ister. Çalışma bitiminde ritim çubuklarını kutularına bırakmalarını ister.

PEKİŞTİRME ÇALIŞMASI

Eğer çocukların ritmi çalışmada zorluk yaşıyorlarsa ve biraz daha alıştırma yapmaya ihtiyaçları varsa o zaman küçük reaksiyon oyunu ile ritimleri tekrar etmeleri sağlanabilir: Öğretmen arkadaşı Tin Tin'in ziplamayı ve Min Min'in ise yere çökmeyi çok sevdigini söyler ve bir reaksiyon oyunu başlatır: Öğretmen "Tin Tin" dediğinde çocukların zıplar, Min Min" dediğinde ise yere çökerler. Öğretmen bu reaksiyon oyununu farklı sıra ve tempoda bir süre yaptıktan sonra "Merhaba - sana - merhaba - Tin Tin" ve "Selam - sana - selam - Min Min" ritmini çocukların her birine bir kelime gelecek şekilde ritim çubuğu ile çemberde sira ile çalmasını ve aynı zamanda konuşmasını ister. Tin Tin' e denk gelen çocuk zıplar, Min Min' e denk gelen çocuk ise yere çömelir. Bu oyun bir sonraki aşamada sözler yüksek sesle söylemeden sadece ritim çubuğu ile çalışarak geliştirilebilir veya daha eğlenceli varyasyonlar eklenebilir. Böylece çocukların sabırlı bir biçimde ritmi tekrar tekrar çalışması ve içselleştirmesi sağlanır.

TİN TİN VE MİN MİN GEZMEDE

Tin Tin ve Min Min'in dost canlısı olduğunu, gezmeye çıktııklarında gördükleri tüm insanlara her zaman selam verdiklerini anlatır. Ama bu selamlamaların ayakları yere vurarak, elleri dizlere vurarak, parmak şaklatarak veya alkışlayarak olduğunu söyler. Öğretmen örnek olarak birçok tını jesti (ayakları yere vurmak, elleri dizlere vurarak, parmak şaklatmak, alkışlama, göğe vurma vb.) ile kaldığı basit ve bir ölçülü ritmik örnekler gösterir, çocukların tekrar eder.

Öğretmen farklı ritim ve tempoda davul çalar. Bu esnada çocukların sınıfta Tin Tin ve Min Min olarak gezmemelerini, davul durduğunda ise Tin Tin'lerin ve Min Min'lerin ikişerli buluşup birbirlerine selam vermelerini ister. Çocuklar her seferinde birbirlerini farklı ritmik jestlerle selamlar.

ÇOCUKLARIN TINI JESTLERİ (BEDEN PERKÜSYONU) İLE RİTMİK SELAMLAŞMAŞI

Bu çalışmanın sonunda öğretmen davulu son kez çalmaya başlamadan önce çocuklara bu kez davul durduğunda çemberde dönüp orada birbirlerini selamlamalarını söyler. Çocuklar birbirlerini serbest bir şekilde selamladıktan sonra öğretmen bacaklarına vurarak çocukların dikkatini kendi üstüne çeker. Ve ritmik parçayı sadece bacakları üzerinde çalarak söylemeye başlar. "Merhaba- sana- merhaba- Didem (öğretmenin kendi ismi) - Selam -sana - selam -Didem". Hemen ardından yanındaki çocuğu "seni nasıl selamlamamızı istersin (örneğin dizlere vurarak mı?, alkış ile mi?, göğsüne vurarak mı?, elleri yere vurarak mı? vb) diye sorar. Çocuğun gösterdiği tını jestyle tüm sınıf ritmik parçayı çalar. Çalışma tüm çocukların ismi söylenené kadar devam eder.

MERHABA VE SELAM KARTLARI İLE YENİ RİTMİLER OLUŞTURMA - RİTMİK DOĞAÇLAMA

Bu çalışmadan sonra hep birlikte yere otururlar. Öğretmen Tin Tin ve Min Min kutularından bir ses geliyor sanki der ve onları sallar.

Kutularda öğretmenin 4 tane "merhaba" ve 4 tane de "selam" yazdığı toplam 8 kart vardır. Öğretmen kartları çıkarır ve seçtiği 4 kartı önüne koyar ve parmaıyla göstererek ritmik bir şekilde okur. Kartları farklı varyasyonlar ile yere dizer ve yeniden okur. Örneğin;

Merhaba Merhaba Selam Selam

Merhaba Selam Selam Selam

TİN TİN İLE MİN MİN

Daha sonra çocukların karışık sırayla dört kart seçmesini ve bunları yere dizmelerini ister. Bu kartlar da aynı şekilde tüm sınıfca okunur. Gitgide yerde sıralanan kartlar önceden de deneyimledikleri çeşitli tını jestleri ile çalınır. Çocuklar ritimleri tını jestleri ile zorlanmadan çalabildiklerinde öğretmen ritim çubuklarını (ikişer adet) dağıtır. Bütün ritimler ritim çubukları ile seslendirir.

PEKİŞTİRME ÇALIŞMASI

Öğretmen tüm çocukların her birine 4 merhaba- 4 selam olacak şekilde 8 kart verir ve onları farklı şekilde sırayarak okumaları, beden perküsyonu ile çalmaları veya ritim çubukları ile seslendirmeleri için motive eder. Örneğin gösterir. Tüm çocuklar bir süre çalışıktan sonra öğretmen her çocuğun önündeki kartı sırayla çalmasını ister. En sonunda öğretmenin kaldığı her çelik üçgen tınınsından sonra sağ tarafa (öğretmen yönü işaret eder) bir adım atarak çocukların komşunun kartına geçmesini ister. Çocuklar bu kez önüne gelen kartı çalar ve her üçgen sesi ile bir sonraki karta geçer. Bu şekilde çocukların farklı ritimleri eğlenceli ve motivasyonu artttırıcı bir biçimde çalışmış olurlar.

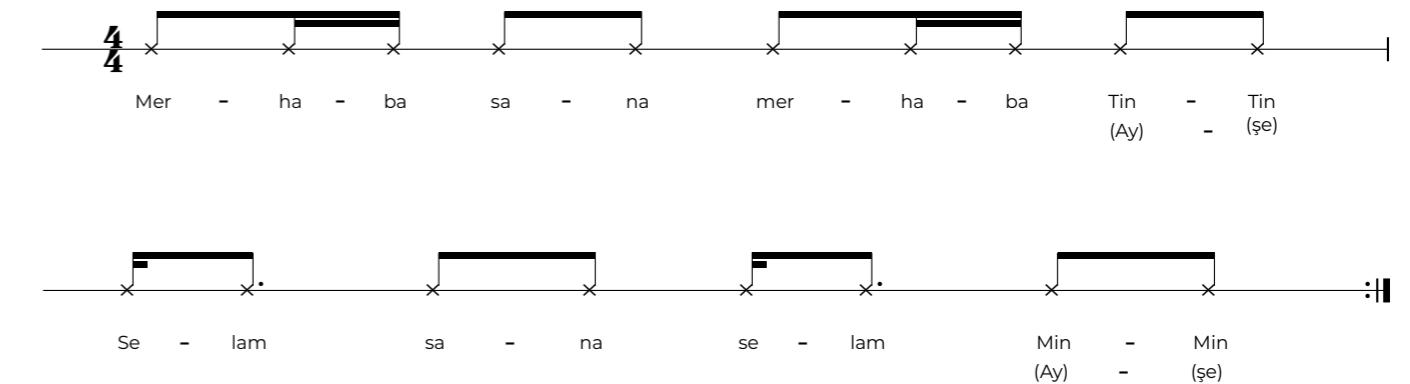
TİN TİN VE MİN MİN RONDOSU

Çocuklar merhaba ve selam ritimleri ile yeteri kadar doğaçlama yaptığından öğretmen ritmik parçayı yani "Merhaba - sana - merhaba - Tin Tin" ve "Selam - sana - selam - Min Min" i çocuklara tutti olarak çalıp söyleştir. Tutti bölümünün hemen ardından ise sırayla her çocuk önündeki kartın ritmini ritim çubuklarıyla çalar. Böylece ortaya Rondo formu (A-B-A-C-A-D...) ortaya çıkmış olur.

TİN TİN VE MİN MİN VEDALAŞIYOR

Öğretmen çalışmanın sonunda Tin Tin ve Min Min'in artık başka çocukların selamlamaya gitmeleri gerektiğini söyle ve tüm çocukların kartları ve ritim çubuklarını kutularına bırakmalarını ister, en sonunda ise hep beraber ritmik bir biçimde "hoşçakal Tin Tin hoşçakal Min Min" diyerek Tin Tin ve Min Min ile vedalaşırlar.

Didem MUTLU KARŞIYAKALI

KUŞLARIN SELAMLAŞMASI

Senem Özyoğurcu

Müzik Öğretmeni

Müzikal Hedefler: Do pentatonik kanonu deneyimleme ve seslendirme, melodik çalgılar ile eşlik

Müzik Aletleri: Blokflüt, alto ve bas ksilofonlar, glockenspiel.

Materyaller: Üçgen, kare, daire, dikdörtgen şeklinde kesilmiş kartonlar, küçük ağaç dalları ve yapraklar.

Yaş grubu: 6-8 yaş

Burada oluşturulan ders süreci bir modeldir. Sizler, kendi müzik aletleriniz ve materyal koşullarınıza göre derslerinizi hazırlayabilirsiniz.

Kuşlar Selamlaşıyor

Öğretmen çocuklara, her birinin bir kuş olduğunu ve sınıfı istedikleri yere uçacaklarını söyler. Kuşlar uçarken öğretmen şarkının melodisini mirildanır, en sonda gelen "merhaba" sözcüğünü duyduklarında en yakındaki arkadaşları ile kuşlar gibi selamlamalarını söyler. Bu şekilde çocuklar kendi selamlaşma şekillerini bulurlar. Çocuklar bu şekilde pentatonik melodiyi duymuş olurlar.

Kuş Yuvasına Geliş

Öğretmen ve çocuklar sınıfın ortasına hep birlikte küçük ağaç dalları ve yapraklardan bir halka oluştururlar. Öğretmen blokflüt ile şarkı melodisini çalar, bu sırada etrafta serbestçe uçan kuşlara "merhaba" sözcüğünü duyduklarında sınıfın ortasındaki halkaya gelmelerini söyler.

Bu çalışma ile müzikal cümle hareket çalışması ile deneyimlenmiş olur.

Not: Şarkı sonunda gelen "merhaba" sözcüğü yerine çocuklar kuşların çıkardıkları selamlaşma seslerini de kendileri bulabilirler.

Yarım halka şeklinde herkes yere oturur ve öğretmen yerlere kuş resimlerini koyar.

Kanadını salsa sen Haydi Sağa sola Sağa sola Merhaba

Kuşlar Acıkmış

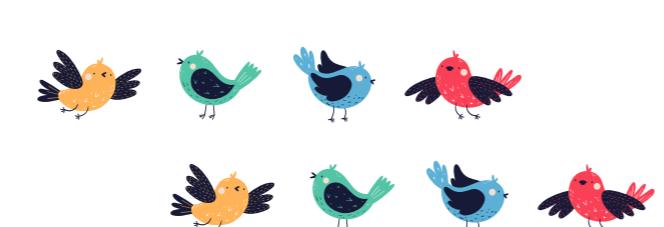
Her çocuğa alto ve bas ksilofonlar verilerek halka şeklinde oturlur.

Ksilofonlar üzerinde bulunan notaların, do pentatonik dizi oluşturmak için fa ve si sesleri çıkartılmalıdır. Tuşların üzerinde fa sesi için F, si sesi için H yazmaktadır.

Öğretmen; Flamingolar ve Horozlar'ın karınları tok olduğu için bugün yemelerini yemeyecekler diyerek, çocuklardan F ve H tuşlarını çıkarmalarını ister.

Not: Fa ve si sesleri gösterilerek ağaçtan iki yaprak düşmüş direk te tuşlar çıkarılabilir.

Her çocuğa iki adet kuş gagası (bagetler) dağıtılar. Öğretmen ksilofon tuşları üzerine renkli noktalar yapıştırır. C D E G A C

Her şekilde şarkının bir ölçüsünün sözlerini söyler. Çocuklarla birlikte önce şarkının sözleri kartlar üzerinde çalışılır. Daha sonra melodiye geçilir. Çocuklar şarkının sözleri ve müziğini öğrendikten sonra öğretmen kartları iki sıra olarak yere dizer.

KUŞLARIN SELAMLAŞMASI Küçük Kanon

Senem ÖZYÖURTÇU

Blok Flüt 1 2

Glockenspiel

Alto Ksilofon

Bas Ksilofon

Ka - na - di - ni sal - la sen Hay - - di sağ - a sol - a sağ - a sol - a mer - ha - ba

Once, C sesi üzerindeki yemi yemek için do sesi calınır. Bu çalışma tüm tuşlardaki yemeler yenene kadar devam eder. Çocuklar istedikleri hızda ve ritimde ksilofonları çalabilir.

Karnı tok olan kuşların artık daldan dala uçabilecekleri söylenerek, eşlik çalışmalarına başlanır.

Drone: Kuşların "C" dalından "G" dalına uçtukları söylenilir ve çocukların drone çalışmaya başlar. Önce tek tek daha sonra aynı anda çalınan do ve sol sesinden sonra, bu defa tuşlarda bulunan C-G-C seslerine konabilecekleri söylenilir.

Ostinato: Kuşların istedikleri dallara konabilecekleri ancak eve dönebilme için hep aynı düzende uçmaları gereği söylenilir. Kuşlar yorulmadan ve aynı dalları takip ederek evlerine geri gelmelidirler.

Çocuklara, müzikal yapı içinde yapacakları eşlik için belirli bir süre verilmelidir. Bunun için öğretmen şarkının "ellerinialla sen, haydi" bölümünü söyle. Tam bu süre içinde çocukların ostinatolarını çalarlar. Bu şekilde fazla karışık olmayan basit melodiler sınırlı, alanda özgürlük verilerek ortaya çıkmaktadır.

Tuşlar üzerine, evrensel olarak kullanılan nota renkleri yapıştırılabilir.

ŞARKILAR

Bilge Bükeç Şensoy

Müzik Öğretmeni, Müzik Terapisti

SELAM

Bilge BÜKEÇ ŞENSOY

A **Moderato**

B **Allegretto**

Z. Melis Milli

Müzik Öğretmeni

MERHABA

Senem ÖZYÖURTCU - Z. MELİS MİLLİ

2

21

Merhaba Şarkısı Beden Perküsyonu Bölümleri
\$: Parmak sıçlatma
E: El vurma
G: Göğüse vurma
D: Dize vurma
A: Ayaklı yere vurma
DS: Dize süpürür gibi vurma
DYS: Dize geriden süpürerek vurma

Ezo Sunal

Eğitimci, LALALA Kurucusu

Ömer Öztüyen

Müzisyen, Müzik Öğretmeni, LALALA Kurucusu

GÜNEYDIN

Ezo SUNAL - Ömer ÖZTÜRK

Alto Ksilofon

Alto Ksilofon

Alto Ksilofon

Ayhan Öztürk

Müzik Öğretmeni

MERHABA ŞARKISI

Ayhan ÖZTÜRK

1.

2.

6

10

15

Not: Şarkının 2. bölümünde "SUS" olan yerlerde bedenimize vurarak eşlikler yapabilir, öncesinde ya da sonrasında aynı yerlere isimler ekleyip bir tanışma oyununa çevirebiliriz. Yine bir konuya pekiştirmek için bu kısımları farklı kelimelerle söyleyebiliriz. Örneğin: "Renkler (sarı, kırmızı...)" "Günler - Aylar - Mevsimler" vb...

EDITÖRLERDEN ÖNERİLER

Yazar: Özgü Bulut
Beden Müziği Oyunları
Cinius Yayınevi, Şubat 2020

"Beden müziği... el çırpmak, parmak şıkkıtmak, el ya da ayak vurmak gibi beden hareket ve sesleriyle oluşturulan müzik ve danstır, dans ve müzik fikirlerinin başlangıcıdır. ...bir keşif oyunudur...bedenin tutkusudur..."ben" ile "bedenim"in tam ortasında yer alır. ...engellenemez!...sessel kimliğimizdir, ...icadı Tarzan'a değil, sana aittir...bulaşıcıdır...indirgenemez; en basit haldir, başlangıçtır...kendiliğinden; her bedenin müziği vardır...ortaktır; paylaşılabilir, taklit edilebilir, geliştirilebilir...evrenseldir; bedensiz müzik, müziksiz beden, bedensiz ve müziksiz evren olmaz. ...kültürel paylaşım ve eğitim aracıdır.

Yazar: Emine Yaprak Kotzian
Orff-Schulwerk Elementer Müzik ve Hareket
Pedagojisının Temelleri
Pan Yayıncılık, Aralık 2018

"Orff-Schulwerk , bir başka deyişle Elementer Müzik ve Hareket Pedagojisi nasıl ortaya çıktı? Hangi akımlar, disiplinler, kültürler ve kişiler Orff-Schulwerk'e ilham kaynağı oldu? Elementer kavramının anlamı nedir? Orff çalgıları nasıl bir gelişim gösterdi ve neden özellikle bu çalgılar? Carl Orff'un ve Gunild Keetman'ın ortaya koyduğu temel pedagojik prensipler nelerdir? Orff Schulwerk, müzik öğretiminde hangi amaçları, öğrenme alanlarını ve metodları içерir? "Yaratıcılık" ve "oyun" gibi kavramlar Orff-Schulwerk'te tam olarak neyi ifade eder? Orff Öğretmenleri hangi vasıflara sahip olmalıdır? Elementer karakterde bir müzik derisi amacıyla yönelik bir biçimde nasıl planlanır, analiz edilir ve değerlendirilir? Bu kitap müzik eğitimcileri, üniversitelerin müzik bölümüne okuyan öğrenciler ve akademisyenler için temel bir kaynak niteliğindedir.

Orff-Schulwerk

ELEMENTER MÜZİK VE HAREKET
 PEDAGOJİSİNİN TEMELLERİ

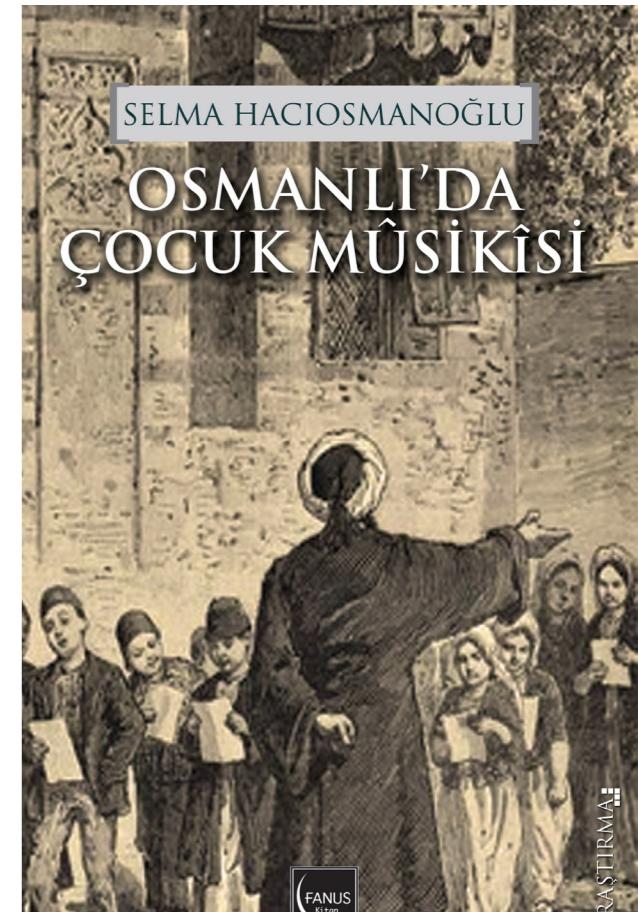
Emine Yaprak Kotzian

Yazar: Selma Haciosmanoğlu
Osmalı Çocuk Musikisi
Fanus Kitap

İslam kültüründe çocuğun hayatı doğumundan hemen sonra kuşağına okunan ezan nağmeleri ile başlar. Annesi çocuğu ninni ile büyütür. Mahalle camiinde okunan ezan Ramazan'da mahallenin güzel sesli çocukların okuduğu ilahiler, şarkılı çocuk oyunları tekerlemeler ve benzeri her türlü doğal ortamda musiki çocuğu her yönden kuşatır. Çocuk okul hayatının başında eğitim sürecinde ve camide yine musikiyle iç içedir. Tanzimat Döneminde ilk çocuk dergisinin yayınlanması ve ilk çocuk şarkılarının bestelenmesi çocuk musikisi bakımından bir ayırmada ve geçiş devresi görünümdür. Günümüzdeki çocuk musikisi araştırmalarının genel itibarıyla Cumhuriyet sonrası kaspadığı düşünülürse sözü edilen bu devir, sunacağı bilgi ve repertuar bakımından saklı kalmış bir hazine olarak kabul edilebilir. Nitekim bu hazinenin kapısı aralandığında sızan ışık, bizi bu zorlu ama zevkli araştırma sürecine sevmeye yetmiştir.

Cumhuriyet döneminde yapılan araştırmalar Osmanlı dönemindeki çocuk musikisini yok saymaktadır, çocuk şarkısının bir tür olarak Cumhuriyet döneminde ortaya çıktığını öne sürmektedir. Halbuki araştırmamız neticesinde çocuk şarkısı olarak adlandırılabilen ilk örnek 1882 yılında, Çocuklara Kıraat adlı dergide yayınlanan Mekteb Şarkısıdır. Hacı Yusuf Efendizade Sadi tarafından Selanik'teki Şemsi Efendi Mektebi'ne gönderilen bu şiir, mektebin hocası Şemsi Efendi tarafından bestelenerek çocuklara okutulmuştur. Bu ilk çocuk şarkısının adı geçen mektebin öğrencilerinden Mustafa Kemal tarafından da okunmuş olması muhtemeldir. Elinizdeki kitap, dört yıllık araştırma neticesinde tespit edilebilmiş dört yüze yakın eserle şartsızca Çocuk Musikisi repertuarını okuyucuya sunmayı amaçlamaktadır. Kitapta ayrıca Çocuk Musikisi Eğitimi de kapsamlı şekilde ele alınmıştır.

SELMA HACIOSMANOĞLU

OSMANLI'DA ÇOCUK MÜSİKİSİ

RAŞTIRMAKİ

Yazar: Ali Öztürk
Ritm Öğreniyorum 1
Ritm Öğreniyorum 2
PegemA Yayınları 2017

Bilindiği gibi insanın anne karnında başlayan ritmik gelişimi, yaşamı boyunca devam eder. Düşünme biçimimizden yürüyüşümüze; kalp atışımızdan , konuşmamıza, müzik yapmamıza degen ritmik yapıyı kullanırız. Zamanı eşit ve tekrarlı aralıklara böleriz. İnsanın dışındaki en büyük ritmik yapı ise bulunduğumuz coğrafya göre küçük değişkenlikler gösterse de Dünya'nın kendi ekseninde ve Güneş'in çevresinde dönmesiyle oluşan ritimdir. Günler, mevsimler, yıllar...Elinizdeki bu kaynak, bir boyutuya yaratıcı düşünme biçimlerinin geliştirilmesinin, diğer bir boyutuya da müzik eğitiminde yapı taşı olan ritim eğitiminin önemi dikkate alınarak hazırlanmıştır. Kitap, müzik eğitimine yeni başlayanlardan, müzik yapanlara kadar; öğretmen, öğrenci ve müziğe ilgi duyan tüm kişilere yardımcı olabilecek düzeyde tasarılmıştır.

ORFFDER

Üyelik Avantajları

ASIL - DÜZENLİ ÜYELİK

- Kurs organizasyonu duyurulmadan bir hafta önce öğrenme avantajı.
- Her kurs için %10 indirim avantajı.
- Paylaşım günü duyurularından bir hafta önce haberdar olma.
- Paylaşım günlerine ücretsiz katılma avantajı.
- Web sitesi üzerinden yayımlanacak olan orffdergi ve dijital ders kayıt özetlerine ücretsiz erişim hakkı.

KURUMSAL ÜYELİK

- Kurs organizasyonu duyurulmadan bir hafta önce öğrenme avantajı.
(Kursa ilk kayıt haftasında toplam 2 kurumsal üye'nin katılımcıları için kontenjan garantisini sağlanacaktır, devam eden kayıt günlerinde kurumsal üyelik avantajlarını koruyarak yer bulmaları şartı ile kursa kayıtları yapılacaktır).
- Her kurs için 3 kişi %10 indirimli 1 kişi ücretsiz toplam 4 kişilik kursa katılım kontenjanı. (ZİNCİR KURS ve MODEL KURSLAR için geçerlidir).
- Paylaşım günlerine 2 kişilik ücretsiz kontenjan avantajı.
- Kurumsal üyelerimize web sitesi üzerinden online yayımlanacak olan Orffdergi'ye ücretsiz erişim hakkı.
- Orffder bilgisi, deneyimi ve danışmanlığında kurumunuza Orff-Schulwerk sınıfı kurma avantajı. (Enstrüman ve tercih edilen mekân giderleri danışmanlık alan kurumsal üye tarafından karşılaşacaktır).
- Anlaşmalı enstrüman mağazalarından indirimli çalgı edinme avantajı.

Detalı bilgi ve başvurular için
web sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

www.orffder.org

Orffdergi

Elektronik Dergi, Sayı 1/2020

Yayın Türü Süreli Yayın (Yaz ve Kış olmak üzere yılda iki kez yayımlanır)

Yayın Yönetmeni Emine Yaprak Kotzian
e.yaprakkotzian@orffder.org

Editörler Didem Karşıyakalı, Senem Özyoğurtcu
orffdergi@orffder.org

Dergi Tasarımı Tuğyen Cem Temelci
Adwands Creative Agency
www.adwands.com - hello@adwands.com
+90 216 514 91 82 - +90 553 204 24 92
Atatürk Mah. Metropol İstanbul B Blok Ataşehir, İstanbul

İmtiyaz Sahibi ©2020, ORFFDER – Anadolu Orff-Schulwerk Derneği

İnternet: www.orffder.org
E-İleti: info@orffder.org

Bu derginin tüm hakları ORFFDER – Anadolu Orff-Schulwerk Derneği'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan derginin tümü ya da bölümleri, yayımlanan makaleler, kapak tasarımları, içinde kullanılan fotoğraflar; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu yayın Carl-Orff-Stiftung tarafından desteklenmiştir.

ORFF®, Carl Orff Vakfı'na kayıtlı bir markadır. Bu marka ORFF®-Schulwerk'i, ORFF® / ORFF®-Schulwerk Derneklerini, Kurumlarını, Projelerini ve Seviye Kurslarını da kapsamaktadır. Orffder, bu kayıtlı markayı Carl Orff Vakfı'nın lisanslı izniyle kullanmaktadır.

Dergide Kullanılan Fotoğraflar

- © Carl-Orff-Stiftung / Arşiv: Orff-Zentrum München, Foto: O. Umbher (Kapak)
© ORFFDER, Foto: Z. Melis Milli (s. 3)
- © Carl-Orff-Stiftung / Arşiv: Orff-Zentrum München, Foto: Fred Lindinger (s. 4)
- © Stiftung F.C. Gundlach / Arşiv: Orff-Zentrum München, Foto: Peter Keetman (s. 5)
- © Carl-Orff-Stiftung / Arşiv: Orff-Zentrum München, Foto: Dorothee Günther (s. 7)
- © Carl-Orff-Stiftung / Arşiv: Orff-Zentrum München, Foto: Bilinmiyor (s. 8-9)
- © Carl-Orff-Stiftung / Arşiv: Orff-Zentrum München, Foto: V. Blücher (s. 9)
- © Carl-Orff-Stiftung (s. 11,12,13)

Dergi Ücreti

Tek sayı ücreti 25 TL
ORFFDER üyelerine ücretsizdir.

Licenced by CARL ORFF - STIFTUNG
DIESEN AUF AMMERSEE

MARKANIZI SINIRLARIN DISINA TAŞIYORUZ.

